



Wateruitvoeringsprogramma 2017

Bekkenspecifiek deel Demerbekken



Meanderende tafel in Langdorp als symbool structuurherstel Demervallei

WOORD VOORAF

Beste lezer

Dit wateruitvoeringsprogramma geeft U een overzicht van de realisatie van acties en doelstellingen van het integraal waterbeleid in het Demerbekken in 2017 en wat u kan verwachten in 2018 en 2019.

Constaterden we in 2016 nog dat ons bekken werd getroffen door stevige wateroverlast, in 2017 viel er zo weinig regen dat heel Vlaanderen met een droogteproblematiek kampte. Dit fenomeen zal zich de volgende jaren, door de klimaatverandering, nog meer voordoen. We moeten ons voorbereiden door te voorzien in 'klimaatbuffers', die ruimte voor water bieden in natte periodes en die een bron van water kunnen zijn bij droogte. In het buitengebied door de focus te leggen op maatregelen in de hele vallei, in het stedelijk gebied door in te zetten op klimaatbufferende maatregelen als blauwgroene dooradering van de stad, groendaken, aangepaste wadi's, De klimaatsverandering brengt ons overigens niet enkel droogte, maar ook een toename van onweersbuien, die gepaard gaan met hevige stortregens met wateroverlast tot gevolg. Ook de inspanningen op het vlak van erosiebestrijding en het bekampen van wateroverlast moeten worden volgehouden. Er is nog veel werk aan de winkel!

In de Vlaams Brabantse Demervallei staat de aantakking van de eerste meander gepland in 2018. Intussen symboliseren al vijf 'Demerbakens' het meanderend aspect van de nieuwe Demer in het gebied: een 'meanderende tafel' in Langdorp, een 'picknickboot' in Zichem, de 'kanonbanken' in Diest, de 'meanderende brug' in Langdorp, en de 'wandeling tot in de bomen' in Rotselaar.

Op de Demerdag in Genk werden twee andere ambitieuze projecten van integraal waterbeleid voorgesteld. In Genk plant de stad een meer zuivere Stiemerbeek en een meer natuurlijke vallei doorheen het centrum. Het masterplan voor de campus van Diepenbeek brengt, in vervolg op het signaalgebiedoverleg, structuurherstel aan Demer, Stiemerbeek en Miezerrickbeek, buffering tegen overstromingen en een oplossing voor de mobiliteitsproblematiek.

Het overleg bij de integrale projecten Herk & Mombeek en Demer Limburg legde prioritaire acties vast voor het behalen van de goede kwaliteit in 2021 in speerpuntgebieden Munsterbeek, Demer I en Mombeek en in 2027 in aandachtgebied Herk. VMM ondersteunt door dienstverlener Antea voorontwerpen te laten maken en schakelt Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren mee in voor het participatief overleg. Provincie Limburg en Wateringen de Herk en Vereveld zorgen voor de uitvoering. In deze gebieden werden in 2017 ook al meerdere beekherstelprojecten uitgevoerd.



In 2017 werd Integraal Project Velpe opgestart. De Velpe heeft door zijn goede structuurkwaliteit een groot potentieel om de goede toestand te halen. Hier wordt, net als in de Integrale Projecten Zwarte Beek en Noord Hagelandse Valleien, ook sterk ingezet op effectieve rioolzuiveringsprojecten.

Voor de Winterbeek (Integraal Project De Drie Beken) zijn in 2017 de saneringswerken gestart. In het Getegebied werkt het Bekkensecretariaat mee aan het Strategisch Project Getestreek, dat eveneens sterkt focust op de waterlopen.

Lodewijk De Witte

Gouverneur Provincie Vlaams Brabant

Voorzitter Bekkenbestuur Demerbekken



bijlage 3 Advisering TP AQF.....86

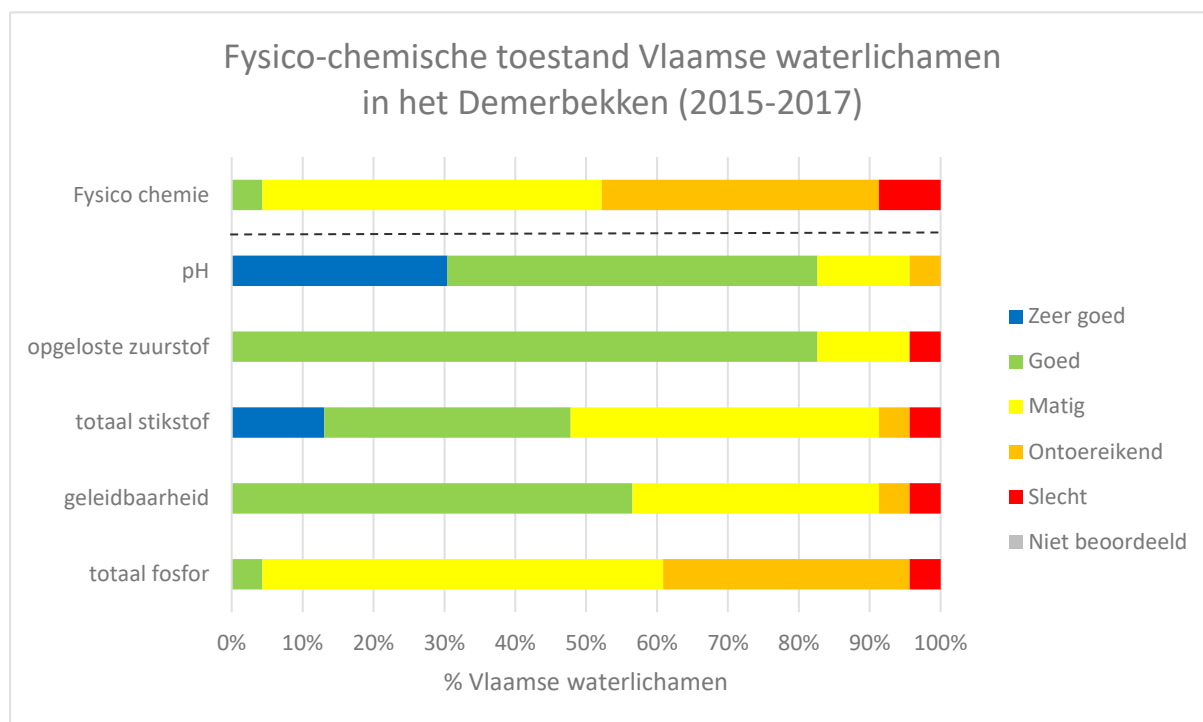


1 TOESTAND WATERLOPEN

1.1 Kwalitatieve toestand

1.1.1 Fysisch-chemische toestand

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de scores voor de fysico-chemische parameters voor de Vlaamse Waterlichamen in het Demerbekken.

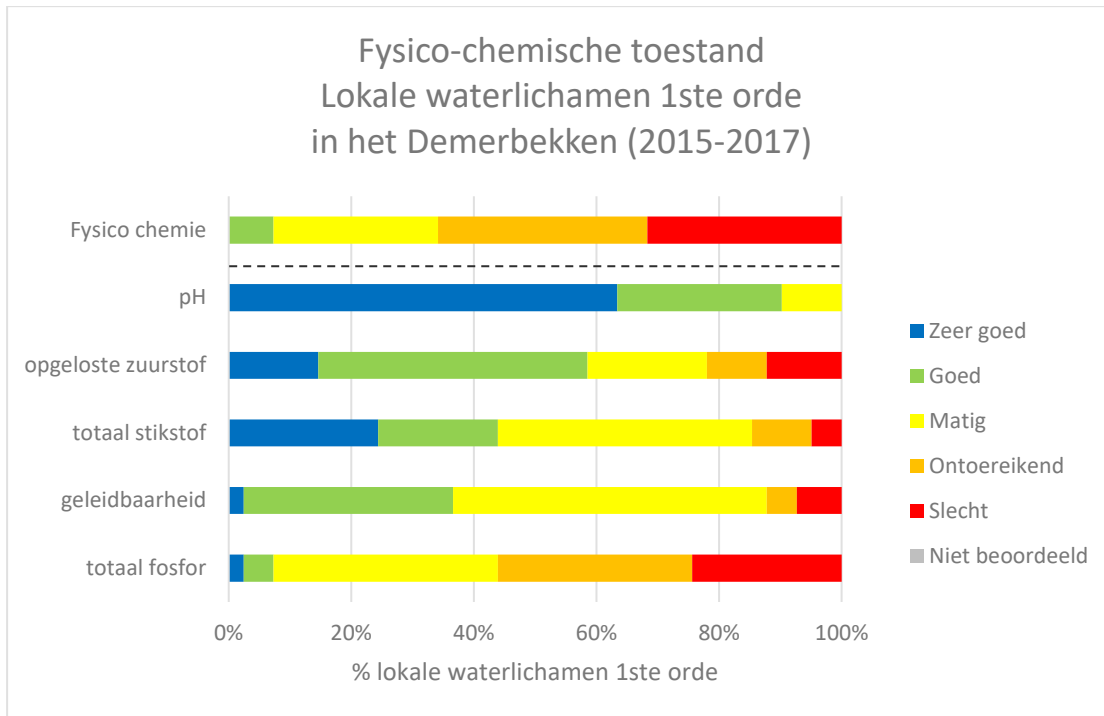


Figuur 1: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de Vlaamse waterlichamen in het Demerbekken (2014-2016)

Nog aan te vullen

Onderstaande figuur geeft een overzicht van de scores voor de fysico-chemische parameters voor de Lokale Waterlichamen eerste orde in het Demerbekken.





Figuur 2: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de lokale waterlichamen van 1ste orde in het Demerbekken (2014-2016)

1.1.2 Toestand in de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de driejaarlijkse gemiddelden van de fysico-chemische toestand van de speerpunt- en aandachtsgebieden in het Demerbekken. In de tabel zijn niet enkel de Vlaamse Waterlichamen opgenomen, maar eveneens de bemeten lokale waterlichamen, die tot hetzelfde speerpunt/ aandachtsgebied behoren.



A0_CODE	SPG-AG	OWL_CODE	Waterlichaam naam	Statuut	Globale be	P t (mg)	EC 20 (N t (mg)	O2 (mg)	pH (-)
A0_VL05_103	Aandachtsgebied	L107_451	GROTE LAAK - GROTE LOO	Natuurlijk	4	4	3	3	3	1
		L107_452	LAARBEEK	Natuurlijk	5	5	2	3	3	1
		L107_453	ZWARTEBEEK (SCHERPENH	Natuurlijk	4	4	2	1	3	1
		VL05_103	DEMER VI	Sterk Veranderd	3	3	2	3	2	2
A0_VL05_104	Aandachtsgebied	L111_1046	GROTE MOTTE	Natuurlijk	3	3	2	3	2	1
		VL05_104	DEMER VII	Sterk Veranderd	3	3	2	3	2	2
		L107_809	KLEINE HERK L1	Natuurlijk	4	4	3	3	3	1
A0_VL05_108	Aandachtsgebied	L117_1074	HERK L1	Sterk Veranderd	3	3	3	3	2	2
		L117_813	HERKEBEEK	Sterk Veranderd	4	4	3	3	2	2
		VL05_108	HERK + KLEINE HERK	Natuurlijk	3	3	3	3	2	3
		L107_836	LAAMBEEK	Natuurlijk	4	3	2	1	4	1
A0_VL05_110	Aandachtsgebied	L111_1081	MANGELBEEK L1	Natuurlijk	3	3	2	1	2	1
		VL05_110	MANGELBEEK	Natuurlijk	3	3	2	1	2	1
		L107_810	WINTERBEEK (KORTESSEM	Natuurlijk	5	4	3	2	5	1
A0_VL05_113	Speerpuntgebied	L107_812	MOMBEEK L1	Natuurlijk	4	4	3	2	2	1
		VL05_113	MOMBEEK	Natuurlijk	3	3	3	2	2	1
		L107_852	MUNSTERBEEK L1	Natuurlijk	2	2	2	1	1	1
A0_VL05_114	Speerpuntgebied	L107_853	ZUTENDAALBEEK	Natuurlijk	2	1	2	1	1	1
		L117_1085	WILDERBEEK	Natuurlijk	4	4	3	3	2	1
		VL05_114	MUNSTERBEEK	Sterk Veranderd	2	2	2	2	2	2
		L111_436	VELPE L1	Natuurlijk	4	4	3	3	1	1
A0_VL05_115	Aandachtsgebied	VL05_115	VELPE	Natuurlijk	4	4	3	3	3	1
		L111_1041	WINGE L1	Natuurlijk	5	5	3	4	3	1
A0_VL05_116	Aandachtsgebied	VL05_116	WINGE	Natuurlijk	3	3	2	3	2	1
		L107_454	KLEINEBEEK - RIJSESEST	Natuurlijk	5	5	4	2	3	1
A0_VL05_97	Aandachtsgebied	L111_1045	GROTEBEEK - WINTERBEEK	Natuurlijk	5	4	5	1	2	1
		VL05_97	DE HULPE - ZWART WATER	Sterk Veranderd	5	4	5	2	3	2
		L107_847	WINTERBEEK (BILZEN)	Sterk Veranderd	4	4	3	3	3	2
A0_VL05_98	Speerpuntgebied	L107_848	DEMER L1	Sterk Veranderd	3	3	3	2	2	2
		VL05_98	DEMER I	Sterk Veranderd	3	3	3	2	2	2
		L107_846	KAATSBEEK	Sterk Veranderd	2	2	2	2	2	2
A0_VL05_99	Aandachtsgebied	L111_1083	MISERIKBEEK	Natuurlijk	4	3	2	2	4	2
		L111_844	STIEMER	Sterk Veranderd	3	3	3	3	2	2
		VL05_99	DEMER II	Sterk Veranderd	3	3	3	2	2	2
		L111_1079	HELDERBEEK	Natuurlijk	3	3	2	1	2	1
A0_VL11_117	Speerpuntgebied	L111_1080	ZWARTEBEEK L1	Natuurlijk	3	3	1	1	1	1
		VL11_117	ZWARTEBEEK	Natuurlijk	3	3	2	1	2	1
		L107_423	BEGIJNEBEEK L1	Natuurlijk	4	4	2	4	2	1
A0_VL11_96	Aandachtsgebied	L107_424	VIJVERSLOOP	Natuurlijk	5	5	3	5	5	1
		VL11_96	BEGIJNEBEEK	Sterk Veranderd	4	3	2	4	2	2

Figuur 3: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden in het Demerbekken

Advisering IP

Belangrijke rioleringsprojecten, nodig om de goede toestand te halen, kunnen niet worden uitgevoerd wegens een capaciteitsprobleem bij de dienst AWV. Het bekkenbestuur vraagt aan het bekkensecretariaat om deze problematiek aan te kaarten en de nodige stappen te zetten. Deze problematiek stelt zich zeer duidelijk voor enkele rioleringsprojecten te Glabbeek (aandachtsgebied Velpe), Rotselaar (aandachtsgebied Winge) en Schaffen-Diest (aandachtsgebied Hulpe-Zwart Water).

1.2 Kwantitatieve toestand

1.2.1 Wateroverlast

In 2017 deden zich geen significante overstromingen voor in het Demerbekken. Het jaar 2017 was een droog jaar met geen uitzonderlijke evenementen van wateroverlast

1.2.2 Watertekort

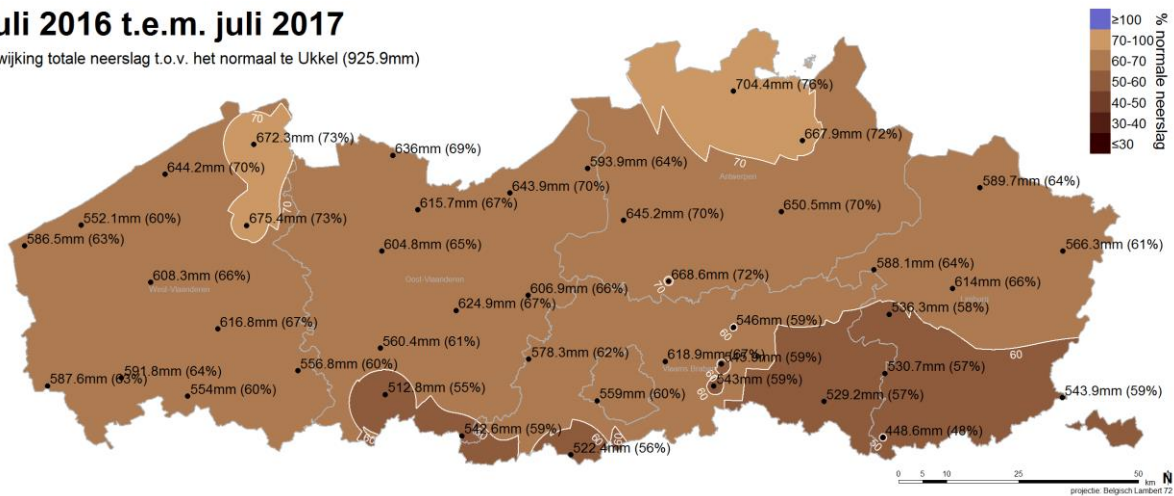
Vanaf zomer 2016 t.e.m. zomer 2017 lag het maandelijkse neerslagtotaal in Ukkel telkens lager dan de gemiddelde neerslaghoeveelheid voor die maand. In de hele periode is maar 66% gevallen van wat normaal te verwachten is. Enkel in november 2016 viel er meer neerslag dan normaal. De

aanhoudende droogte, in combinatie met de hogere temperaturen, zorgde in mei-juli 2017 (plaatselijk) voor waterschaarste.

Het KMI beschouwt de neerslaghoeveelheden in Ukkel voor de winter 2016-2017 en het voorjaar 2017 als “zeer abnormaal”, hetgeen slechts 1 keer om de 10 jaar voorkomt. Het voorkomen van 2 opeenvolgende droge seizoenen is bovendien nog uitzonderlijker. Het neerslagtotaal in Ukkel voor de periode juli 2016 tot juni 2017 (557.5 mm) is het 7de laagste totaal voor die periode sinds 1833. Figuur 4 toont de evolutie van de ruimtelijke spreiding van de droogte in Vlaanderen in de periode april-juli 2017. De droogteperiode van 2017 liet zich vooral voelen in het Westen van Vlaanderen. Toch bleef ook het Demerbekken niet gespaard (zie kaartjes). Een aantal beken vielen in de periode juni/juli 2017 droog of bevatten veel minder water dan normaal.

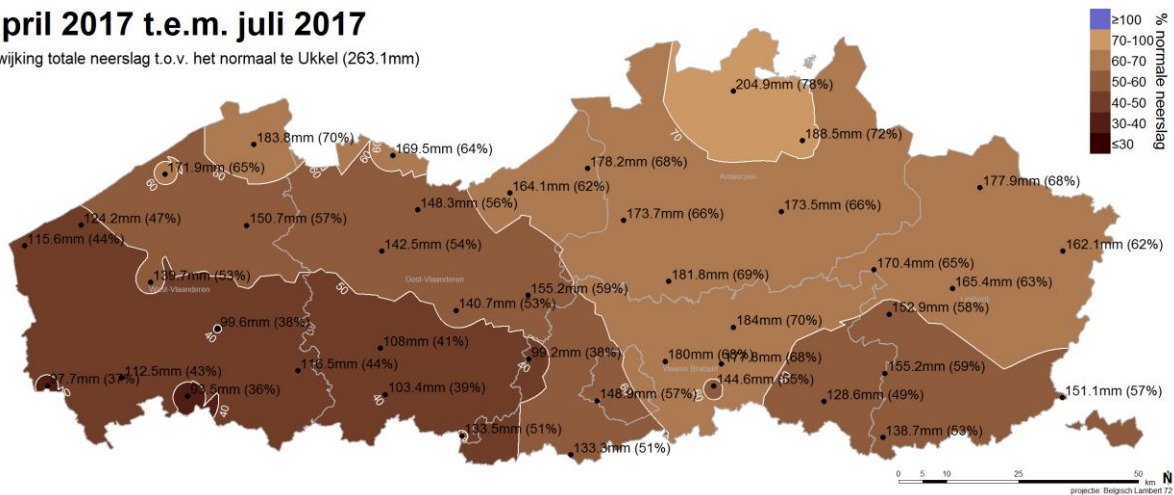
juli 2016 t.e.m. juli 2017

afwijking totale neerslag t.o.v. het normaal te Ukkel (925.9mm)



april 2017 t.e.m. juli 2017

afwijking totale neerslag t.o.v. het normaal te Ukkel (263.1mm)



Figuur 4: Ruimtelijke verdeling van de afwijking van de totale neerslag in de periodes juli 2016 t.e.m. juli 2017 (boven), en april 2017 t.e.m. juli 2017 (onder) ten opzichte van de normale neerslag gemeten te Ukkel (bron: KMI).

1.2.3 Signaalgebieden en watergevoelige open ruimtegebieden

Op 31 maart 2017 besliste de Vlaamse Regering over de ontwikkelingsmogelijkheden van de signaalgebieden van reeks 3. Voor het Demerbekken gaat het om 13 gebieden (zie www.signaalgebieden.be). Deze werden eerder voorbereid en goedgekeurd binnen de bekkenstructuren.

Voor bepaalde van deze gebieden volstaat een verscherpte watertoets met extra voorwaarden, aangepast aan de specifieke situatie van het gebied, om de nodige ruimte voor water te blijven garanderen. Voor vele andere gebieden is het overstromingsgevaar echter te hoog, waardoor verdere bebouwing daar niet verantwoord is. Om te vermijden dat deze gebieden ontwikkeld worden, wil de Vlaamse regering deze (laten) herbestemmen via een RUP of aanduiden als watergevoelige openruimtegebieden. In het decreet van 8 december 2017 houdende diverse bepalingen inzake ruimtelijke ordening, milieu en omgeving (Codextrein VCRO) werd een procedure voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden vastgelegd. Dit beleid bouwt verder op eerdere beslissingen van de Vlaamse Regering met betrekking tot signaalgebieden.

De CIW werkte een stappenplan uit om te komen tot een definitieve aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden. Voor de uitwerking van een voorstel van voorlopige aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden werd vertrokken van de beslissingen van de Vlaamse Regering over de signaalgebieden en werden deze afgestemd met in tussentijd gekende evoluties en nieuwe inzichten van de waterbeheerders en andere betrokkenen.

Ook de gemeenten werden via de bekkensecretariaten betrokken. Aan de gemeenten werd onder meer gevraagd om de recente evoluties in het gebied (onder andere lopende of geplande planningsprocessen) alsook info over de recent verleende stedenbouwkundige vergunningen en nog geldende verkavelingsvergunningen door te geven. De gemeenten konden ook opmerkingen formuleren over het voorstel van de voorlopige aanduiding.

Op 12 maart 2018 hechtte de CIW haar goedkeuring aan het voorstel van voorlopige aanduidingen van watergevoelige openruimtegebieden en het voorstel van aanpak van de overige signaalgebieden. Het voorstel werd op 22 maart 2018 aan de minister verstuurd. Ingevolge de koppeling van de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden aan het instrumentendecreet werden in dit schrijven aan de minister een aantal aanbevelingen voor het verdere proces van de aanduiding van de aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden en de financiering van de planschade vanuit de CIW overgemaakt.

Na de voorlopige aanduiding van de gebieden door de Vlaamse Regering, een openbaar onderzoek en na de goedkeuring van de plan-MER, kunnen ze dan definitief door de Vlaamse regering worden goedgekeurd.





Op het overleg werd tevens een overzicht gegeven van een aantal nieuwe, prioritaire acties, die de waterkwaliteit in de speerpuntgebieden Munsterbeek en Demer I de nodige duw moeten geven richting een goede watertoestand. Die prioritaire projecten zullen in de loop van 2018 en 2019 voorbereid worden in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij, die een financiering voorziet voor het opmaken van voorontwerpen en het organiseren van participatie voor de realisatie van deze projecten, in het kader van de middelen, beschikbaar voor integraal waterbeleid. Voor concrete projecten worden voorstudies en voorontwerpen opgemaakt. De financiering van de uitvoering van de projecten wordt gedragen door de waterbeheerders zelf, voornamelijk de dienst waterlopen van de Provincie Limburg en Watering Het Vereveld. Het betreft volgende projecten:

Oplossen vismigratieknelpunten

Munsterbeek thv Waterstraat in Bilzen

Demer thv Slagmolen in Bilzen

Structuurherstel, valleierherstel en hermeandering

Munsterbeek tussen Oude Beekstraat & Weerstandspad (Bilzen)

Munsterbeek stroomafwaarts Appelboomgaardstraat (Bilzen)

Molenbeek van Molenbeemd (Riemst) tot Molenstraat (Hoeselt)

Reductie impact huishoudelijke vuilvracht (participatie)

Reductie impact erosie (participatie)

Onderzoek naar mogelijkheden verwerking spuitrestanten



Meer informatie over het gebiedsgericht overleg vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

OPTIMALISATIE WATERTOEVOER NAAR DE MATEN IN SBZ-GEBIED BE2200028, DOOR GERICHTE INRICHTING VAN STIEMERBEEK EN SCHABEEK (ACTIE 4B_B_0126)

De Stiemer ontspringt in het noordoosten van Genk nabij Waterschei, loopt van daaruit in zuidwestelijke richting door de stad en mondt uiteindelijk uit in de Demer. Onderweg voorziet ze de vijvers van De Maten van water en passeert ze belangrijke sites zoals het Thorpark, C-mine en het SportinGenk Park. De vallei werd op verschillende plaatsen volledig ingesloten door bebouwing en staat onder stedelijke druk. De Stiemer werd rechtgetrokken en is het contact met haar vallei grotendeels kwijt. Niettemin herbergt de vallei op heel wat plaatsen nog ecologisch waardevolle elementen. De vele overstorten op de Stiemer hypothekeren evenwel deze natuurwaarden. De slechte waterkwaliteit bedreigt ook de vijvers van het lagergelegen natuurgebied De Maten.

Het stadsbestuur van Genk wil de **Stiemervallei herwaarderen tot een blauwgroene ader door de stad**. Van aan het Thorpark tot in het natuurgebied De Maten wil ze de vallei sterker verweven met de stad en beter toegankelijk maken voor fietsers en voetgangers. Genk laat daarvoor een masterplan uitwerken, samen met heel wat partners (VLM, de provincie Limburg, Infrac, Aquafin, VMM, Natuurpunt, het ANB en het bekkensecretariaat. Ook de Genkenars krijgen inspraak. Intussen zijn de eerste stappen gezet bij de herinrichting van De Slagmolen en van het Schansbroek .



De Stiemervallei verbindt niet alleen belangrijke sites in de stad. De vallei vormt ook een **strategische verbinder** op regionale schaal, tussen het vijvergebied van De Wijers en de Demervallei. De ontwikkeling van de Stiemervallei in Genk biedt dan ook kansen om de waterhuishouding van een groter gebied als geheel aan te pakken.

CONNECTING Nature is een HORIZON 2020 onderzoeks- en innovatieproject, gericht op het versnellen en opschalen van natuurgerichte oplossingen in Europese steden. Het project streeft drie doelen na: de natuur in stedelijke omgeving herwaarderen, inzetten op water en een antwoord bieden op de veranderingen in het klimaat. Volgens de Europese Commissie is de ontwikkeling van de Stiemervallei een voorbeeld van innovatieve stadsontwikkeling. Genk werd dan ook geselecteerd als frontrunner van CONNECTING Nature en ontvangt van Europa 800.000 euro voor verder onderzoek naar de waterkwaliteit van de Stiemer.



Het **masterplan voor het signaalgebied en de campus in Diepenbeek** combineert plannen voor verdere uitbouw van de universiteitscampus tot een eco-campus met ruimte voor water. Het plan geeft hiermee invulling aan de beslissing van de Vlaamse Regering voor het **signaalgebied**. In uitvoering van het **eerste bekkenbeheerplan** bereidde het bekkensecretariaat in 2012 een projectfiche voor het signaalgebied 'Campus Diepenbeek' voor. De **overstromingen van 2010** maakten immers het belang duidelijk om in dit gebied rekening te houden met het watersysteem. Begin 2014 keurde de Vlaamse Regering de startbeslissing voor dit signaalgebied goed. De hoofdlijnen van die visie werden geïntegreerd in het ruimtelijk uitvoeringsplan 'regionaal-stedelijk gebied Hasselt-Genk' en krijgen verdere invulling in het masterplan, een initiatief van de provincie Limburg, samen met VLM, VMM, departement Omgeving, ANB, Universiteit Hasselt, Diepenbeek en bekkensecretariaat Demerbekken. De universitaire campus Diepenbeek wordt een duurzame en ecologische campus, in harmonie met de overstromingsgevoelige omgeving. Vier waterlopen doorkruisen het gebied: Demer, Stiemer, Oude Stiemer en Miezerikbeek. Het masterplan vertrekt van volgende **principes van structuurherstel voor waterloop en vallei**, met aandacht voor het behoud van de nodige bufferruimte:

- **De Demer wordt verruwd**, waar mogelijk worden oevers verlaagd. De historische **meandering** van de waterloop en de **ecologie van de vallei** wordt hersteld.
- **De Stiemer wordt verruwd en ecologisch geoptimaliseerd**. Langs de beek komt een parelsnoer van poelen. Graslanden worden hersteld, in relatie met de landbouwactiviteiten.
- **De ingebuisde Oude Stiemer krijgt opnieuw een open bedding** en vormt een **ecologische corridor** tussen de bestaande campus en het uitbreidingsgebied.
- De **Miezerikbeek** is een ecologische corridor en ruimtelijk verbindend element op de campus. De link met de **Miezerikvijvers** wordt hersteld, met mogelijk ook nieuwe buffervijvers.



BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Het technisch plan 20838V 'Aanleg gescheiden stelsel in Roerdomp- en Sluisstraat (deel)' (Diepenbeek) werd op 8 juni 2017 door het ABO Demerbekken voorwaardelijk gunstig geadviseerd.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor Demer Limburg werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

In zuiveringsgebied Bilzen

- 20451V HOESELT Aanleg gescheiden riolering in Schalkhovenstraat en Lindenhofstraat*

In zuiveringsgebied Hasselt

- 22749 HASSELT Optimalisatie Godsheide*
- 23279 HASSELT RWZI Hasselt - uitbreiding capaciteit*

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Er zijn geen projecten als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- RWZI Diepenbeek: Momenteel wordt de vuilvracht van Diepenbeek afgevoerd naar de RWZI van Hasselt. Deze RWZI is echter overbelast en er stort veel afvalwater over naar de Demer. Zowel ecologisch als economisch is de bouw van een nieuwe RWZI te Diepenbeek aangewezen.*

Het Bekkenbestuur adviseert de splitsing van deze RWZI zeer positief aangezien het zowel een kostenefficiënte oplossing is, én een relevante impact zal hebben op de vuilvracht die momenteel op Demer II (aandachtsgebied) en Demer I (speerpuntgebied) terecht komt.

- RWZI Genk: Het projectvoorstel betreft de uitbreiding van de RWZI van Genk ten gevolge van de keuze om de vuilvracht van Hengelhoef (bestaande voorziening en uitbreiding) naar RWZI*



Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokken e	Actie ifv KRLW/ORL	Bijsturing (aanpassing /actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
5B_C_005	Behoud waterconserveringsfunctie in omgeving van campus te Diepenbeek	Gemeente: Hasselt, Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Provincie Limburg, Gemeente: Diepenbeek		KRLW	Aanpassing initiatiefnemers: wordt : Gemeente: Hasselt, Vlaamse overheid : Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Provincie Limburg, Gemeente: Diepenbeek	Vlaamse Milieumaatschappij is mede initiatiefnemer

2.1.2 Herk en Mombeek (speerpuntgebied Mombeek, aandachtsgebied Herk)

De Herk ontspringt in Rukkelingen-Loon en mondt uit in de Demer in Halen. Halverwege mondt de Mombeek uit in de Herk. Voor het Integraal Project Herk en Mombeek is er een strategisch project voor beide afstroomgebieden in uitvoering dat getrokken wordt door het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren. Meer informatie over Herk en Mombeek vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

ORGANISEREN & COÖRDINEREN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR AFSTEMMING & WIN-WINS TUSSEN DE ACTIES BINNEN EN TUSSEN DE VERSCHILLENDE MAATREGELENGROEPEN EN OM VERDER ACTIES/PROJECTEN TE STIMULEREN IN HET KADER VAN HET INTEGRAAL PROJECT HERK EN MOMBEEK (ACTIE 9_C_005)

Op 22 juni werd, in het kader van het Integraal Project Herk en Mombeek, de **doorlichting** voorgesteld **van de Herk** (en Kleine Herk), aangeduid als aandachtsgebied in het stroomgebiedbeheerplan. Een 35 tal vertegenwoordigers van de verschillende partners in het integraal waterbeleid nam deel aan de workshops rond structuurkwaliteit en waterkwaliteit.





De doorlichting, voor het bekkensecretariaat opgemaakt door Amber Bruynseels, geeft aan dat er daarvoor in de volgende jaren moet worden ingezet op het verminderen van de fosfor- en stikstofvracht, die de Herk ontvangt vanuit huishoudens en landbouw. Verder uitbreiden van de rioolzuiveringsinfrastructuur en erosiebestrijdingsmaatregelen hierbij helpen. Afkoppelingsprojecten verminderen de verdunningsproblematiek van de waterzuiveringscentrales, waardoor de zuivering effectiever wordt. In de benedenloop, in de gemeenten Nieuwerkerken en Herk-de-Stad worden te hoge concentraties gemeten van verschillende chemische bestrijdingsmiddelen. Daarnaast wordt ingezet op projecten van structuurherstel op de Herk en haar zijlopen. Eveneens op 22 juni werd een overzicht voorgesteld van **prioritaire, nieuwe acties** om de waterkwaliteit in speerpuntgebied Mombeek & aandachtsgebied Herk tot een goede toestand te brengen. Die prioritaire projecten worden in 2018 en 2019 voorbereid in opdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij, die hiervoor middelen integraal waterbeleid ter beschikking stelt. Voor concrete projecten worden voorstudies/voorontwerpen opgemaakt. De uitvoering van de projecten gebeurt door de waterbeheerders Provincie Limburg en Watering De Herk. Het betreft acties rond:

Structuurherstel, valleierstel en hermeandering

- Mombeek(vallei) Zammelen/ Herkwinning
- Winterbeek (Jongenbos Kortesse)
- Micromeandering Mombeek in landbouwgebied
- Heraansluiting vier oude meanders Mombeek
- Herk en zijlopen in Overbroek, Egooven, Mettekoven



- Motbeek / Molenbeek-Weierkensbeek
- Ecologische inrichting in GOG Hoenshoven
- Rijsbeek (Hasselt)
- Ecologische projecten bovenlopen van Mombeek en Herk

Oplossen vismigratieknelpunten

- Oude Molen in Wintershoven-Kortessem
- Rootmolen
- Drempel afwaarts Bembroekmolen

Reductie impact huishoudelijke vuilvracht

Reductie impact erosie.

ANALYSE VAN HYDROMORFOLOGISCHE ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN EN UITVOEREN VAN HET MEEST GEPASTE STRUCTUURHERSTELMAAT VOOR DE WATERLOPEN VAN 2DE EN 3DE CATEGORIE BINNENHET AANDACHTSGEBIED HERK-KLEINE HERK (ACTIE 4B_E_039)

In 2017 en 2018 werden in het kader van het Integraal Project Herk en Mombeek verschillende structuurherstelprojecten uitgevoerd, die hieronder verder worden beschreven.

STRUCTUURHERSTEL VOOR HERKEBEEK DOOR VERFLAUWING VAN OEVERS/TALUDS (ACTIE 8A_E_0038)





De Herkebeek, zijloop van de Herk, maakt deel uit van het aandachtsgebied Herk-Kleine Herk. In het kasteeldomein van Voort (Borgloon) krijgt de Herkebeek over **ruim 2 km een ecologische opwaardering en betere structuurkwaliteit**. Het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren, watering De Herk en de provincie Limburg maken hier, in nauw overleg met graaf le Hardy, samen werk van in het kader van het Integraal Project. Taluds worden afgeschuind en oevers verflauwd,



waardoor ook de onnatuurlijke ruimingswallen verdwijnen. Verder wordt ook een vismigratieknelpunt weggewerkt.

Door de combinatie van microprofilering en zwak hellende oevers herstelt het meanderende karakter en de **biodiversiteit** van de Herkebeek. Oeverplanten krijgen terug kansen. De beek zoekt haar eigen weg waardoor verschillen in dieptepatronen ontstaan. Waterplanten vestigen zich in de plasdraszones en verhogen het zelfreinigend vermogen. Dit is een goede zaak voor de vissen en macro-invertebraten.

Het afgraven van de ruimingswallen versterkt het contact tussen de beek en haar vallei. Bij hoog water heeft de Herkebeek daardoor meer ruimte om te stromen. Bij nog hogere waterstanden ontstaat een natuurlijke overstromingszone die wateroverlast in de afwaartse woongebieden helpt voorkomen. De werken sluiten aan op eerdere projecten van de provincie en de watering. De Vlaamse overheid subsidieert het project voor 75% via het subsidiebesluit voor polders en wateringen.



STRUCTUURHERSTEL VOOR HERK EN AANLEG EN VERDERE ECOLOGISCHE INRICHTING VAN HET OVERSTROMINGSGBIED HOENSHOVEN (BORGLOON) DOOR ACTIEVE EN PASSIEVE HERACTIVATIE VAN HET MEANDERINGSPROCES. (ACTIE 8A_E_075)

De nieuwe overstromingszone van de provincie Limburg langs de Herk in Hoenshoven (Borgloon) is een mooi voorbeeld van integraal waterbeheer. **Het project draagt niet alleen bij aan de aanpak van wateroverlast. Ook de structuurkwaliteit van de Herk wordt aangepakt.** Bij de afgravingen is het meanderend karakter van de beek deels hersteld en er zijn enkele vismigratieknelpunten weggewerkt. Er gaat ook veel aandacht naar de ecologische inrichting en het ecologisch beheer van de vallei.



Initiatieven die de watertoestand in dit aandachtsgebied alvast vooruit helpen. De overstromingszone is in oktober 2017 in gebruik genomen. Ze voorkomt dat het centrum van Hoepertingen en delen van Wellen bij zware of langdurige regen onder water komen. Het is de grootste overstromingszone in beheer van de provincie. 158 miljoen liter water kan ze opslaan.

De provincie koppelde de aanleg van de overstromingszone aan natuurprojecten. De Herk krijgt terug ruimte, de Geitenbron wordt beschermd en afwaartse vismigratieknelpunten worden aangepakt. De overstromingszone wordt ecologisch beheerd, in samenwerking met Natuurpunt.



STRUCTUURHERSTEL VOOR VAN DE GRONDELINGENBEEK DOOR ACTIEVE HERACTIVATIE VAN HET MEANDERINGSPROCES (ACTIE 8A_E_0035) / STRUCTUURHERSTEL VAN DE BATSHEERSEBEEMD (8A_E_0292)

Dit project van structuurherstel werd uitgevoerd door het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren vanaf november 2017. Het kwam tot stand in een samenwerking tussen de gemeente Heers, de provincie Limburg, Natuurpunt, Wildbeheerseenheid De Herk en het Regionaal landschap Haspengouw en Voeren. De gemeenten Heers en Sint-Truiden stelden gronden in eigendom ter beschikking om de hermeandering te kunnen realiseren. Het ecologisch herstel wordt verwezenlijkt door een combinatie van **hermeandering en het aanbrengen van dood hout** in de bedding van de waterloop.

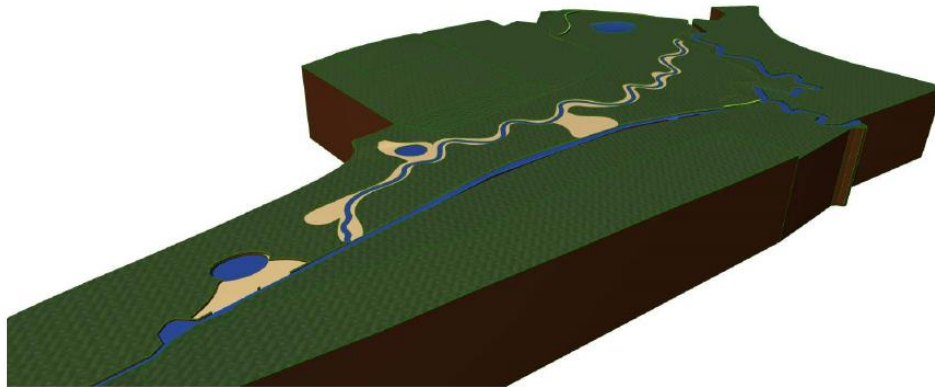




ANALYSE VAN HYDROMORFOLOGISCHE ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN EN UITVOEREN VAN MEEST GEPASTE STRUCTUURHERSTELMAATREGELEN VOOR SINT-ANNABEEK ACTIE (ACTIE 8A_E_0229)

In 2016 en 2017 organiseerde het bekkensecretariaat een overleg over deze actie met de waterbeheerders Watering De Herk en provincie Limburg), VLM, Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren en met Natuurpunt, dat hier over gronden beschikt. Meerdere gronden maken ook deel uit van de ruilverkaveling Jesseren. VLM liet een studiebureau uitwerken hoe het structuurherstel moet worden aangepakt. Op basis van studie en overleg diende Watering De Herk een investeringsdossier Polders en Wateringen in. Uitvoering wordt voorzien in 2018/2019. Het plan hieronder geeft een idee hoe de benedenloop van de nu rechte Sint-Annabeek er na hermeandering kan uitzien.





ANTI-EROSIE MAATREGELEN DEMERBEKKEN THV WATERLOOPGERELATEERDE EROSEKNELPUNTEN BUITEN BESCHERMDE GEBIED, THV AFSTROOMGEBIED VAN MOMBEEK,... . (ACTIE 8B_A_091) ANTI-EROSIE MAATREGELEN DEMERBEKKEN THV WATERLOOPGERELATEERDE EROSEKNELPUNTEN BUITEN BESCHERMDE GEBIED, THV AFSTROOMGEBIEDEN VAN HERK, (ACTIE 8B_A_092)

Om de goede toestand voor de Mombeek in 2021 en de Herk in 2027 te behalen zetten we ook in op het beperken van de aanvoer van nutriënten. De gemeenten werken hiervoor samen met het Provinciaal Steunpunt Land en Water. In 2017 werden volgende projecten gerealiseerd:

- Aanleg van bufferbekken onderaan Ovelingenstraat te Gelinden (Sint-Truiden)
- Wegaanpassing om water- en modderstromen af te leiden te Gelinden (Sint-Truiden)
- Aanleg van grasbufferzone in de Eeuwfeeststraat te Vliermaalroot (Kortesseem)

Voor 2018 staan volgende projecten in de steigers:

- Aanleg van erosiedam en –poel langs de Weeraerdstraat te Widooie (Tongeren)
- Aanleg van water- en modderbufferende wegdrempel in de Dikke Weyestraat te Heers
- Aanleg van water- en modderbufferende wegdrempel in de Wouddal te Guigoven (Kortesseem)
- Aanleg van water- en modderbufferende wegdrempel in de Driesstraat te Vliermaalroot (Kortesseem)

8A_D_0099 - INITIATIEF NEMEN IN ANALYSEREN EN AANDUIDEN VAN OEVERZONEPROJECTEN EN BUFFERSTROKEN IN HET DEMERBEKKEN

De Bekkenssecretariaten van Demerbekken en Dijle-Zennebekken namen in 2016 en 2017 initiatief in het kader van een **proefproject oeverzones voor de Mombeek** en de Laak.



In een eerste stap werd alle beschikbare info over de **instrumenten** die ingezet kunnen worden voor de realisatie van oeverzoneprojecten onder de loep genomen: het vergroeningsbeleid landbouw, instrumenten van het nieuwe decreet landinrichting en de klassieke beheerovereenkomsten. Omdat de oeverzoneprojecten voornamelijk in landbouwgebied worden uitgevoerd, werd in een volgende stap met de verzamelde info naar de vertegenwoordigers van departement Landbouw en Visserij en Boerenbond uit de bekkenstructuren van respectievelijk Dijle-Zenne- en Demerbekken gegaan. Vanuit hun ervaring en contacten met landbouwers werden de verschillende mogelijkheden overlopen en de haalbaarheid ingeschat.

Uit het overleg bleek dat **vooral de klassieke beheerovereenkomsten meest haalbaar** lijken om tot een oeverzone te komen. Nadeel hiervan is wel dat de beheerovereenkomsten een beperkte looptijd hebben (5 jaar). Ze kunnen verlengd worden, maar dit maakt wel dat er steeds een onzekerheid is over het voortbestaan van de oeverzone. Daarnaast zijn de beheerovereenkomsten ook vrijwillig. Dit kan een voordeel zijn, omdat de motivatie voor de landbouwer groter is bij stimulerend beleid dan bij verplicht beleid. Vaak is het echter een nadeel omdat het zo moeilijker is om aaneensluitende bufferstroken langs een significante lengte van de waterloop te verkrijgen.

Landbouwers blijken in de praktijk niet geneigd te zijn om binnen de verschillende mogelijkheden om te voldoen aan de vereisten van het **vergroeningsbeleid**, te kiezen voor bufferstroken. Vaak kunnen zij al aan de vereisten voldoen via andere maatregelen, die ze sowieso al doen of die minder inspanning vragen. Een optie hier zou kunnen zijn om actief de landbouwers tot bufferstroken proberen te overtuigen, bijvoorbeeld vanuit het departement landbouw of via de bedrijfsplanners. Hier moet dan ook wel personeel voor voorzien worden omdat dit niet ten koste mag gaan van het reguliere werk van de bedrijfsplanners in kader van beheerovereenkomsten, wat ook een tijdsintensief proces is.

Ook de haalbaarheid van de **instrumenten uit het decreet Landinrichting** werd bekeken. Deze instrumenten zijn zeker bruikbaar in kader van oeverzones. In geen van de twee gebieden loopt een klassiek landinrichtingsproject, waardoor spoor 1 hier niet kan ingezet worden. Voor het inzetten van spoor 2 en spoor 3 blijkt het **grote knelpunt de financiering** te zijn. VLM kan in dit geval enkel een plan uitwerken en de nodige instrumenten inzetten als een andere initiatiefnemer hen hiervoor betaald. Een oplossing hiervoor zou kunnen zijn dat centraal een specifieke financiering voor oeverzoneprojecten wordt voorzien, waarmee bijvoorbeeld in het kader van integrale projecten in speerpunt- en aandachtsgebieden spoor 2 of spoor 3 zou kunnen ingezet worden. Daarnaast is er ook nog heel weinig ervaring met landinrichting spoor 2 en spoor 3 omdat het nog vrij nieuw is.

Zowel voor de Laak als voor de Mombeek wordt momenteel een projectvoorstel ingediend in het kader van het programma Waterlandschap. In deze projectvoorstellen zit ook de realisatie van een oeverzone vervat. Bij goedkeuring zou de instrumentenkoffer van het decreet landinrichting hier wel kunnen ingezet worden.

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR



In Herk en Mombeek waren volgende bovengemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- 22515 aansluiting Runkstersteenweg in Hasselt/Sint-Lambrechts-Herk (uitgevoerd)
- 22514 sanering Rijsbeek in Hasselt/Sint-Lambrechts-Herk (in uitvoering)

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Volgende technische plannen werden in 2017 door het ABO Demerbekken geadviseerd:

- 22515V 'Sanering groene clusters Runsterkiezel, Haagstraat en Sint-Kwintenstraat' (Hasselt): voorwaardelijk gunstig (08/06/2017)
- 22892 'Optimalisatie overstort Overbroek' (Sint-Truiden): voorwaardelijk gunstig (08/06/2017)
- 22516 'Aansluiting Gulmerstraat' (Kortessem): voorwaardelijk gunstig (28/09/2017)
- 23133 'Afkoppeling Klotsveldbeek' (Alken): voorwaardelijk gunstig (30/11/2017)

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor Herk & Mombeek werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

In zuiveringsgebied Alken

- 20017V BORGLOON Aanleg gescheiden riolering Oorsprongstraat (excl. Tapstraat-Kleyestraat) en Nielstraat (excl. Zilverstraat/Oorsprongstraat)
- 21614V1 ALKEN Sanering Kolmenstraat - Nijverheidsstraat fase 2 afkoppelen Industrierrein
- 21614V2 ALKEN Sanering Picardstraat - Kolmenstraat fase 3
- 23099G ALKEN Aansluiting Sassenbroekstraat: gecombineerd gemeentelijk aandeel

In zuiveringsgebied Hoepertingen

- 21005BV BORGLOON Sanering Hendrieken & Voort: Benaetsstraat, Kalenberg, Bronstraat (deel) & Putstraat
- 21009V BORGLOON Aanleg gescheiden riolering in de Kroekstraat en Koekelbronstraat

In zuiveringsgebied Wimmertingen

- 20753V1 TONGEREN Aanleg riolering in de Sint-Geertruistraat, Gravierstraat, Neerrepnstraat, Butsstraat, Binkelstraat, Sint-Lutgerussingel
- 22516V KORTESSEM Aanleg gescheiden riolering in Gulmerstraat, Leenstraat e.a. (Vliermaalroot)
- 22538V1 DIEPENBEEK Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in Lindestraat, Ganzestraat & Tomstraat
- 22538V2 HASSELT Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in de Mombeekdreef en Melbeekstraat
- 23268 DIEPENBEEK Aansluiting Tierstraat



In zuiveringsgebied Nieuwerkerken - Wijer

- 21075BV1 NIEUWERKERKEN Aanleg riolering in Mierhoopweg en deel Grotestraat
- 21075BV2 NIEUWERKERKEN Aanleg riolering in de Nieuwstraat

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Er zijn geen projecten als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- RWZI Borgloon-Tivoli: Het betreft een capaciteitsuitbreiding (en tevens modernisering) van de verouderde RWZI. De overstort ter hoogte van de RWZI werkt momenteel te veel.

Het Bekkenbestuur adviseert dit project positief aangezien momenteel huishoudelijk afvalwater via overstortwerking en beperkt gezuiverd in de Kleine Herk en zo de Herk (aandachtsgebied) terecht komt. Uitbreiding is noodzakelijk om het overstort minder frequent te laten werken en de zuiveringsgraad van de verouderde RWZI te verbeteren.

- RWZI Alken: Het projectvoorstel betreft een capaciteitsuitbreiding van de RWZI. De installatie wordt hoog belast, waardoor de beluchtingscapaciteit momenteel al kritisch is. Het influent is echter zeer sterk verdund door instroom van grondwater en oppervlaktewater.

Het Bekkenbestuur van het Demerbekken onderstreept het belang van deze RWZI voor het aandachtsgebied van de Herk. Een goede zuivering op de RWZI en een minimale overstortwerking is noodzakelijk om een goede ecologische toestand voor de Herk te halen. Uitbreiding van de RWZI kan dit probleem (tijdelijk) oplossen en wordt zo voorwaardelijk positief geadviseerd. 'Voorwaardelijk' aangezien er wordt benadrukt dat dit niet de oorzaak van het probleem aanpakt. Prioritair tov een capaciteitsuitbreiding dient oppervlaktewater uit het rioleringsstelsel te worden gehouden om een duurzame oplossing te garanderen. Een capaciteitsuitbreiding dient onlosmakelijk te worden verbonden aan afkoppelingsprojecten en erosiemaatregelen om oppervlakkige afstroom van onverharde oppervlakte tegen te gaan.

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor Herk en Mombeek waren volgende gemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- L209076A (GIP_ID: 18178) Sanering Kuringen-Noord fase 1: Nieuwstraat, Poelstraat, Sint-



Gertrudisheide en Nijverheidskaai in Hasselt/Sint-Lambrechts-Herk (uitgevoerd)

- L210014B (GIP_ID: 18336) Kermt - Herkenrodeabdij en Sacramentstraat in Hasselt/Sint-Lambrechts-Herk (uitgevoerd)

- L209123A (GIP_ID: 18173): Batsheerstraat, Norbertijnenlaan, De Montferrantstraat, Kapelstraat en Smisstraat: deel tlv Interaqua in Batsheers/Bovelingen/Gutschoven/Heers/Heks/Horpmaal/Klein-Gelmen/Mechelen-Bovelingen/Mettekoven/Opheers/Rukkelingen-Loon/Vechmaal/Veulen (uitgevoerd)

- L209123B (GIP_ID: 18174): Batsheerstraat, Norbertijnenlaan, De Montferrantstraat, Kapelstraat en Smisstraat: deel tlv Heers in Batsheers/Bovelingen/Gutschoven/Heers/Heks/Horpmaal/Klein-Gelmen/Mechelen-Bovelingen/Mettekoven/Opheers/Rukkelingen-Loon/Vechmaal/Veulen (uitgevoerd)

- L212039 (GIP_ID: 17227): Aansluiting zijstraat Egelstraat in Hasselt/Sint-Lambrechts-Herk (uitgevoerd)

Advisering IP

Voor speerpuntgebied Mombeek en aandachtsgebied Herk geldt eveneens dat er nog aan de structuurkwaliteit moet gewerkt worden, met een extra inspanning voor de benedenloop, waar zich de meetplaatsen bevinden. Dit naast de verdere uitbouw van de rioleringsinfrastructuur, die hier nog niet zo ver staat. De structuurkwaliteit kan ook verder verbeteren door op meer plaatsen over te gaan tot nulbeheer of een minder intensief beheer, zowel op de waterlopen eerste categorie als op de bovenloop en zijlopen. De projecten, voorbereid in het kader van het bestek voor Integraal Waterbeleid in Haspengouw, geven hier al een concrete aanzet tot verbetering van de structuurkwaliteit.

Het Bekkenbestuur vraagt dan ook aan de betrokken waterbeheerders om de nodige inspanningen te doen en aan de andere administraties, via het Integraal Project betrokken in deze projecten, om hieraan mee te werken.



2.1.3 Zwarte Beek (speerpuntgebied Zwarte Beek)

De Zwarte Beek ontspringt op het Kempisch Plateau en stroomt doorheen een veenrijke vallei verder door tot in de Demer in Diest. De Zwarte Beek is één van de weinige beekvalleien waar van bron tot monding nagenoeg aanéengesloten een actief natuurbeheer van toepassing is. Voor dit Integraal Project en speerpuntgebied zijn alle betrokken actoren reeds enkele malen samengekomen. Meer informatie over de Zwarte Beek vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

ORGANISEREN & COÖRDINEREN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR AFSTEMMING EN WIN-WIN'S IKV DE VERDERE UITVOERING VAN HET INTEGRAAL PROJECT ZWARTE BEEK, MET BIJZONDERE AANDACHT VOOR SPEERPUNTBEBIED ZWARTE BEEK (ACTIE9_C_001)

In 2017 werd door het bekkensecretariaat een integraal overleg georganiseerd omtrent de ecologische toestand van de Zwarte Beek. Hierbij werden alle betrokken actoren uitgenodigd en samengebracht op 5 oktober. De huidige ecologische toestand van de Zwarte Beek werd hierbij overlopen. Daarnaast was er een terugkoppeling over de twee **multiparamtersondes** die in 2017 door VMM in de Zwarte Beek werden uitgehangen (zie onderstaande foto). Vervolgens werd de stand van zaken van de acties uit stroomgebiedbeheerplan en afgesproken binnen het integraal project overlopen.

Aansluitend was er een persmoment waarop het hermeanderingproject, waarover hieronder meer, werd toegelicht. In april 2018 wordt een opvolgingsoverleg georganiseerd van het Integraal Project Zwarte Beek.



HERSTEL STRUCTUURKwaliteit, NATUURLIJKE WATERBERGINGS-CAPACITEIT EN SANERING VISMIGRATIEKNELPUNTEN OP ZWARTE BEEK 1E CAT (ACTIE 4B_E_275)



Nieuwe meanders brengen goede toestand Zwarte Beek stap dichterbij

Sinds oktober 2017 is de Zwarte Beek in Beringen en Lummen heraangelegd en kronkelt ze opnieuw door het landschap. De VMM herstelde er 30 meanders. Een goede zaak voor de natuurlijke waterberging, de waterkwaliteit en het visbestand van de Zwarte Beek.



De Zwarte Beek, één van Vlaanderens ecologisch meest waardevolle waterlopen, is speerpuntgebied van het stroomgebiedbeheerplan 2016-2021. Grote delen van de vallei zijn in natuurbeheer. Stroomafwaarts van Beringen werd de beek in het verleden rechtgetrokken en werden stuwen aangelegd waardoor het contact tussen waterloop en vallei verloren ging. Het hermeanderingsproject brengt de goede watertoestand voor de Zwarte Beek alvast een stap dichterbij. In Beringen en Lummen werden maar liefst 30 meanders met een totale lengte van 2,5 km hersteld, waardoor de waterloop weer kronkelt als vanouds. Ook werden twee vismigratieknelpunten opgelost zodat zeldzame beekvissen weer opwaarts kunnen migreren. Een educatief filmpje geeft uitleg bij het hermeanderingsproject. Het laat de toestand voor en na de hermeandering zien en licht toe waarom dit project zo belangrijk is voor het integraal waterbeleid en de doelstellingen van de Europese kaderrichtlijn Water (zie op <http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/bekkens/demberbekken/in-de-kijker/nieuwe-meanders-zwarte-beek-brengen-goede-watertoestand-stap-dichterbij>). Uit de eerste monitoringsresultaten blijkt al welke positieve invloed de hermeandering heeft op de biodiversiteit in de waterloop. Belangrijk om in 2021 de goede toestand te halen.

7B_D_0002 - GEBIEDSGERICHT PROJECT OM VERONTREINIGING MET NUTRIËNTEN VANUIT LAND- EN TUINBOUW TERUG TE DRINGEN IN BRONGEBIED ZWARTE BEEK (STROOMOPWAARTS MILITAIR DOMEIN).

Naar aanleiding van een milieuincident op een mestverwerkingsinstallatie met impact op de Zwarte Beek komt een integrale opvolgingscommissie periodiek samen omtrent de te nemen maatregelen en aanpassingen op én rond de mestverwerkingsinstallatie. Daarnaast wordt de bemesting van de gronden en de impact van de bemesting op de waterloop frequent gemonitord. De Natuurinspectie maakt in 2018 een herstellvordering op en leidt die in bij het parket. De herstellvordering betreft een fosfaatstop en het aanleggen van een helofytenfilter door de exploitant van de mestverwerkingsinstallatie.



BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor de Zwarte Beek waren volgende bovengemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- 22454 sanering Voortbeek in Heusden (Limb.)/Heusden-Zolder/Zolder (in uitvoering)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- *DIEST: 22734 VERBINDINGSRIOLERING HEZERHEIWEG 22737 VERBINDINGSRIOLERING HEES*
- *BERINGEN: 23441 STUDIE OPTIMALISATIE OVERSTORTEN ZUIVERINGSGBIED KOERSEL*
- *HEUSDEN-ZOLDER: 23440 OPTIMALISATIE PS GARENSTRAAT*

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- *DIEST: 22734 VERBINDINGSRIOLERING HEZERHEIWEG 22737 VERBINDINGSRIOLERING HEES*

Beide projecten samen zouden de vuilvracht van 379 IE aansluiten op de RWZI van Diest en Halen. Deze vuilvracht komt momenteel terecht in de Heesbeek die doorheen de beschermde natuurwaarden van het sterk overstromingsgevoelige Diesters Broek stroomt en zo in de Zwarte Beek (speerpuntgebied) terecht komt. De Heesbeek mondt tevens uit in het traject van de Zwarte Beek dat als bypass voor het vismigratieknelpunt van de Grote Steunbeer op de Demer zal dienen (project gepland op korte termijn). Het afvoeren van de vuilvracht naar de RWZI zou een sterke ecologische meerwaarde hebben.

- *BERINGEN: 23441 STUDIE OPTIMALISATIE OVERSTORTEN ZUIVERINGSGBIED KOERSEL*

In Beringen splitst het debiet van de Zwarte Beek (speerpuntgebied) zich in de Kleine Beek en de Zwarte Beek. De Zwarte Beek is echter sterk visueel vervuild met afvalwater bij hevige regenbuien. Dit duidt op relevante overstortwerking in het centrum van Beringen. Dit project omvat aanpassingen van het bestaande stelsel (oa werking van de diverse pompen afstemmen op elkaar) zodat het bestaande stelsel optimaal wordt benut en er minder overstortwerking zou zijn. Aangezien er nagenoeg geen bijkomende aansluiting van vuilvracht meer dient te worden opgedragen in dit zuiveringsgebied, zijn dergelijke optimalisatieprojecten vereist om vuilvracht uit de Zwarte Beek te houden.

- *HEUSDEN-ZOLDER: 23440 OPTIMALISATIE PS GARENSTRAAT*

Dit project omvat de bouw van een bergbezinkingsbekken thv een pompstation waar na



aansluiting van de opwaartse vuilvracht (sanering Voortbeek, uitvoering op korte termijn) het overstort te frequent zou werken. De vuilvracht zou zo via de Halbeek in de Zwarte Beek (speerpuntgebied) terecht komen. De Halbeek stroomt doorheen overstromingsgevoelige beschermde natuurwaarden vooraleer uit te monden in de Zwarte Beek.

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor de Zwarte Beek waren volgende gemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- L209215 (GIP_ID: 16543) : Klaverbladstraat in Linkhout/Lummen/Meldert (uitgevoerd)

Advisering IP

Op de Zwarte Beek werd recent een groot structuurherstelproject uitgevoerd in de bocht van Laren en Schurfert. De eerste resultaten geven hoop dat dit project de goede toestand, op het vlak van de biologische parameters, dichterbij zal brengen. Het waterlichaam van de Zwarte Beek biedt nog meer mogelijkheden inzake structuurherstel. Het Bekkenbestuur vraagt aan de waterbeheerders om waar mogelijk verder in te zetten op structuurherstel en het bevorderen van de vismigratie, rekening houdende met de Europese wetgeving en het overleg dat terzake wordt gevoerd binnen het integraal project.

Tegelijk werden/worden door de rioolbeheerders relevante stappen gezet om het ongezuiverd huishoudelijk afvalwater uit de Zwarte Beek te houden. De projecten die nog gepland zijn dienen tot uitvoering te worden gebracht. Daarnaast vraagt het Bekkenbestuur om stroomafwaarts het Albertkanaal de ontbrekende meest relevante gemeentelijke rioleringsprojecten op te dragen aan de rioolbeheerders zodanig dat de combinatie 'proper water' en 'goede structuur' de Zwarte Beek naar een goede ecologische toestand brengt.

Aan het IP-advies voor de Zwarte Beek wordt 'in te zetten op structuurherstel', vervangen door 'in te zetten op structuurherstel en het bevorderen van de vismigratie, rekening houdende met de Europese wetgeving en het overleg dat terzake wordt gevoerd binnen het integraal project.'



2.1.4 Noord-Hagelandse Beken (aandachtsgebied Winge, aandachtsgebied Begijnenbeek, aandachtsgebied Motte)

In het Hageland ontspringen enkele waterlopen in de gemeenten Tielt-Winge en Bekkevoort. Het betreft de Winge, de Motte en de Begijnenbeek. Deze waterlopen stromen tussen de Hagelandse heuvels door in brede valleien naar de Demer. Meer informatie over deze waterlopen vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

AANLEG VAN SEDIMENTVANG 9.7 OP DE BEGIJNENBEEK ACTIE 8B_C_058

De Vlaamse Milieumaatschappij voerde in 2017 werken uit aan de Begijnenbeek in Diest. Twee bijkomende gecontroleerde overstromingsgebieden helpen wateroverlast in Diest voorkomen. De VMM heeft bij de realisatie ook aandacht voor het ecologisch herstel van de Begijnenbeek en haar vallei, waardoor dit project ook bijdraagt aan het verbeteren van de watertoestand in dit aandachtsgebied. **Het eerste overstromingsgebied, stroomopwaarts van de Reustraet, is intussen klaar.** Een dwarsdijk met knijpconstructie zorgt voor de berging van het overstromingswater. Twee compartimenteringsdijken spreiden het overstromingswater zo goed mogelijk over het gebied. De VMM koos een oplossing waarmee ook een deel van beek en vallei hersteld worden. De huidige loop van de Begijnenbeek werd minder diep gemaakt, de oude loop terug ingeschakeld. Bij hoge pieken wordt het water ook langs de oude loop gevoerd. **Het tweede overstromingsgebied, stroomopwaarts van het bedrijf Theuma, is voorzien tegen het voorjaar van 2018.** Ook hier wordt de oude loop van de Begijnenbeek opnieuw ingeschakeld, waardoor ook het vismigratieknelpunt wordt opgelost.



ANTI-EROSIE MAATREGELEN DEMERBEKKEN THV WATERLOOPGERELATEERDE EROSEKNELPUNTEN BUITEN BESCHERMDE GEBIED, ONDER MEER THV AFSTROOMGEBIED VAN DE WINGE (ACTIE 8B_A_091) ANTI-EROSIE MAATREGELEN IN HET DEMERBEKKEN THV WATERLOOPGERELATEERDE EROSEKNELPUNTEN BUITEN BESCHERMDE GEBIEDEN, ONDER MEER THV AFSTROOMGEBIEDEN VAN DE BEGIJNENBEEK (ACTIE 8B_A_092)

De gemeenten Holsbeek, Lubbeek en Tielt-Winge hebben een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan en een erosiecoördinator. Concrete realisaties inzake erosiebestrijding in 2017 zijn oa

- Sluisbeekstraat (Holsbeek): erosiepoel (2800 m³) met aarden dam, grasbufferstrook en buffergracht en Jennekenstraat (Holsbeek)



Erosiewerken Jennekenstraat Holsbeek

- Leempoelstraat (Holsbeek) : twee zandvangen met aarden dammen langs de Drogebeek (740 m³) en Sluisbeek (550 m³)
- Afgewerkt ontwerp Sint-Gertrudedries (Lubbeek): houthakseldam en wilgenteendam, Spicht (Lubbeek): houthakseldam.
- In ontwerpfase : project staatsbaan Lubbeek

In Bekkevoort werden in 2017 een buffergracht & bufferbekken aangelegd langs de Staatsbaan. In 2018 is de aanleg van een erosiedam en –poel op de hoek van Prinsenbos en Staatsbaan gepland.

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

In de Noord Hagelandse Valleien waren volgende bovengemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in



Bekkenspecifiek deel Demerbekken Noord-Hagelandse Beken (aandachtsgebied Winge, aandachtsgebied Begijnenbeek, aandachtsgebied Motte)

uitvoering:

- 21067A Verbindingsriolering Lubbeek centrum fase 3 (deel in Dorpsstraat) ind Linden/Lubbeek (uitgevoerd)
- 20081B Collector Pijnbeek Fase 1 in Assent/Bekkevoort (in uitvoering)
- 20711A Collector Bekkevoort in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (uitgevoerd)
- 20611A Collector Sint-Joris-Winge Fase 2 (excl. bufferbekken) in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (uitgevoerd)
- 21064 Verbindingsriolering Binkom of KWZI in Linden/Lubbeek (in uitvoering)
- 20354 Collector Tielt-Winge Fase 2 in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (in uitvoering)
- 20709A Verbindingsriolering Keulestraat in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (uitgevoerd)
- 21882B Buffering verbindingsriolering Leuvensebaan in Holsbeek/Kortrijk-Dutsel/Sint-Pieters-Rode (uitgevoerd)
- 20355A Collector Dorp - Boekhout - Reststraat in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (in uitvoering)
- 21882A Verbindingsriolering Leuvensebaan in Holsbeek/Kortrijk-Dutsel/Sint-Pieters-Rode (uitgevoerd)
- 20355B Collector Dorp - Boekhout - Reststraat - deel Kruispunt Reststraat in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (uitgevoerd)
- 22383 Verbindingsriolering Heuvelstraat in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (in uitvoering)
- 21365 Verbindingsriolering Schubbeek in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (uitgevoerd)

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Volgende technische plannen werden in 2017 door het ABO Demerbekken geadviseerd:

- 23014 'Afkoppeling Sassenbeek' (Tielt-Winge): *voorwaardelijk gunstig (26/01/2017)*
- 22383V 'Aanleg gescheiden stelsel in Rijsbergstraat' (Tielt-Winge): *gunstig (08/06/2017)*
- 'VBR Netelzeep' (Bekkevoort): *voorwaardelijk gunstig (08/06/2017)*
- 20879 'VBR Hooghuis' (Holsbeek): *voorwaardelijk gunstig (30/11/2017)*
- 22869 'Collector Winge fase 5 (Holsbeek): *ongunstig (30/11/2017)*



Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor de Noord-Hagelandse Beken werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

In zuiveringsgebied Bekkevoort

- 22529 BEKKEVOORT Verbindingsriolering Netelzeep Muggenberg
- 22529G BEKKEVOORT Verbindingsriolering Netelzeep Muggenberg: gecombineerd gemeentelijk aandeel

In zuiveringsgebied Sint-Joris-Winge

- 22420 TIELT-WINGE Verbindingsriolering Kiezegem

In zuiveringsgebied Tielt-Winge

- 20352 TIELT-WINGE Collector Houwaart fase 1
- 20710V BEKKEVOORT Aanleg gescheiden riolering (2DWA) in de Driesstraat

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- HOLSBEEK: 22989 VERBINDINGSRIOLERING LANGESTRAAT
- LUBBEEK: 22977 VERBINDINGSRIOLERING TERKEYEN 22975 VERBINDINGSRIOLERING TIENSESTEENWEG (BINKOM) 22978 VERBINDINGSRIOLERING HEIDE, AARDEBRUG
- TIELT-WINGE: 22947 AANSLUITEN HOUWAART OP SINT-JORIS-WINGE
- TIELT-WINGE: 22816 VERBINDINGSRIOLERING KRAASBEEK

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- HOLSBEEK: 22989 VERBINDINGSRIOLERING LANGESTRAAT

Dit project omvat de aansluiting van 272 IE die momenteel onrechtstreeks via een zijloop in het Vlaams waterlichaam van de Winge (aandachtsgebied) terecht komen. De Wingevallei is hier sterk overstromingsgevoelig en omvat beschermde natuurwaarden. Na aansluiting zou de vuilvracht aangesloten worden op de RWZI van Rotselaar.

- LUBBEEK: 22977 VERBINDINGSRIOLERING TERKEYEN 22975 VERBINDINGSRIOLERING TIENSESTEENWEG (BINKOM) 22978 VERBINDINGSRIOLERING HEIDE, AARDEBRUG



Deze projecten omvatten samen de aansluiting van het huishoudelijk afvalwater van 754 IE die momenteel rechtstreeks of onrechtstreeks in de bovenlopen van de Winge (aandachtsgebied) terecht komen. Aansluiting op de RWZI van Sint-Joris-Winge zou een ecologische meerwaarde betekenen voor de beschermde natuurwaarden in de overstromingsgevoelige bovenlopen van de Wingevallei.

- TIELT-WINGE: 22947 AANSLUITEN HOUWAART OP SINT-JORIS-WINGE

Dit project zou de huishoudelijke vuilvracht van 168 IE naar de RWZI van Sint-Joris-Winge afvoeren. Deze vuilvracht komt momenteel terecht in een KWZI die echter niet onderhouden wordt en de vuilvracht nagenoeg ongezuiverd in de beschermde natuurwaarden van het Walenbos en zo in de bovenlopen van de Motte terecht komt.

- TIELT-WINGE: 22816 VERBINDINGSRIOLERING KRAASBEEK

Dit project zou de reeds bestaande gemeentelijke riolering in Kraasbeek ophalen en bijkomend nog extra huishoudens aansluiten. In totaal zouden 340 IE aangesloten worden op de RWZI van Sint-Joris-Winge die momenteel onrechtstreeks terecht komen in de Wingebeek en zo in de overstromingsgevoelige beschermde natuurwaarden in de Wingevallei.

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor de Noord Hagelandse Beken waren volgende gemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- B210102A (GIP_ID: 18436) Wegen- en rioleringswerken Oude Tiensebaan in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (uitgevoerd)
- B209082 (GIP_ID: 16105) 2DWA-riolering in de Steenheuvelstraat te Sint-Joris-Winge in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (uitgevoerd)
- B213017 (GIP_ID: 16962) Optielt tussen Sint-Donatusweg en Dag- en Nachtstraat afkoppelingen en 2DWA-riolering in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (in uitvoering)
- B213047 (GIP_ID: 5275) Reststraat in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (in uitvoering)
- B209022 (GIP_ID: 15860) Weg- en rioleringswerken in Sint Barbarastraat in Houwaart/Sint-Joris-Winge/Tielt (Bt.)/Tielt-Winge (uitgevoerd)
- B209257 (GIP_ID: 3796) 2DWA-riolering in de Slabbaertstraat in Linden/Lubbeek (in uitvoering)
- B209031 (GIP_ID: 15850) Verkaveling Grotestraat - Kleinstraat in Rotselaar (uitgevoerd)



Bijsturingen actieprogramma

Tabel 2: bijsturingen acties Noord Hagelandse Valleien

Actienr	Actietitel	Initiatiefnummer(s)	Betrokkene	Actie ifv KRLW/ ORL	Bijsturing (aanpassing /actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
4B_D_0067	Anti-erosie maatregelen in het Demerbekken thv waterloopgerelateerde erosiekelpunten in beschermde gebieden, onder meer BE2400012, BE2200038 en BE2200042	Gemeente: Tielt-Winge, Gemeente: Holsbeek, Gemeente: Lubbeek		KRLW	Aanpassing initiatiefnemers: wordt : Alle Gemeenten, Gemeente: Tielt-Winge, Gemeente: Holsbeek, Gemeente: Lubbeek	correctie

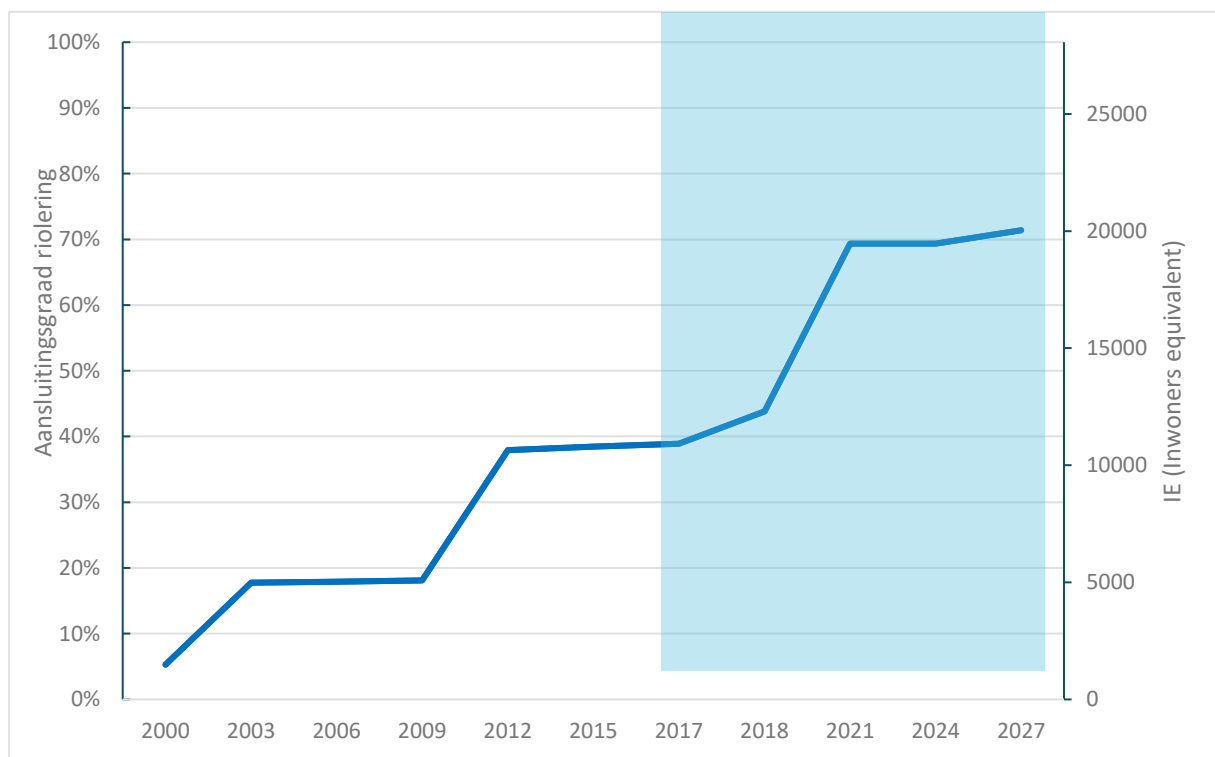


2.1.5 Velpe (aandachtsgebied Velpe)

De Velpe ontspringt te Boutersem en stroomt doorheen de Zuid-Hagelandse gemeenten Glabbeek en Kortenen naar Halen waar ze in de Demer uitmondt. Voor de Velpe zal de komende jaren veel huishoudelijk afvalwater aangesloten worden op nieuw te bouwen waterzuiveringsinstallaties. Een overzicht hiervan zal de komende jaren worden opgemaakt in kader van het op te starten Integraal Project. Meer informatie over integraal project Velpe vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

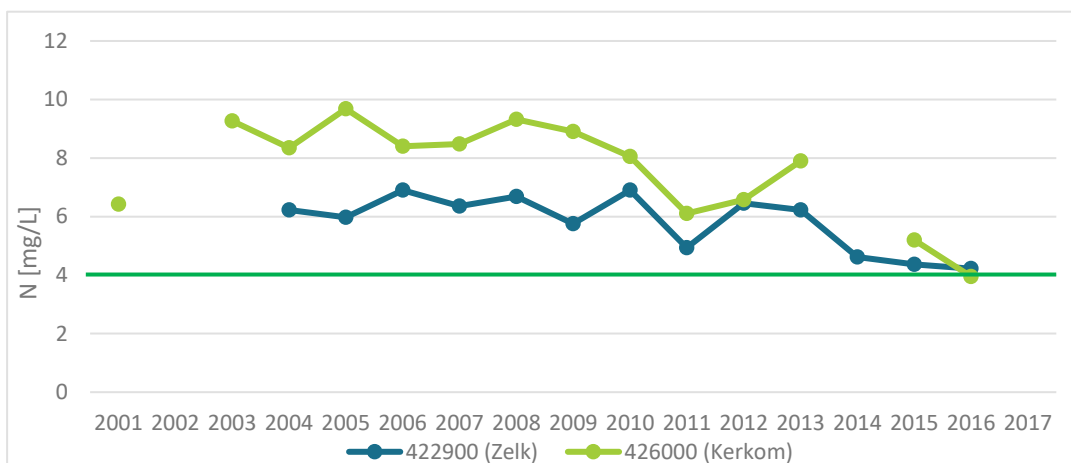
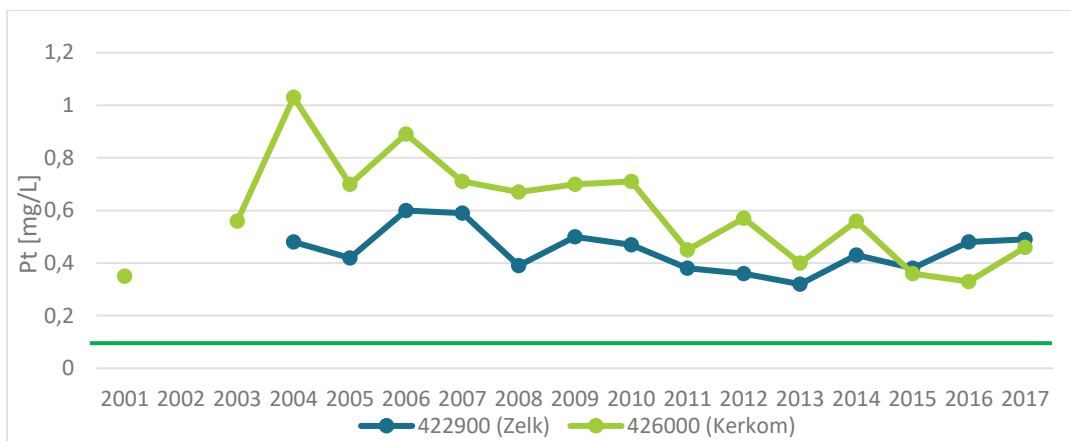
ORGANISEREN & COÖRDINEREN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR AFSTEMMING EN WIN-WIN'S IKV HET INTEGRAAL PROJECT VELPE, MET BIJZONDERE AANDACHT VOOR AANDACHTSGEBIED VELPE (ACTIE9_C_006)

In 2017 maakte het bekkensecretariaat een doorlichting van het aandachtsgebied 'De Velpe'. De doorlichting vormt de basis, waarmee in maart 2018 het Integraal Project Velpe wordt opgestart. Uit de doorlichting blijkt de nood aan een flinke inhaalbeweging inzake rioolzuiveringsinfrastructuur.

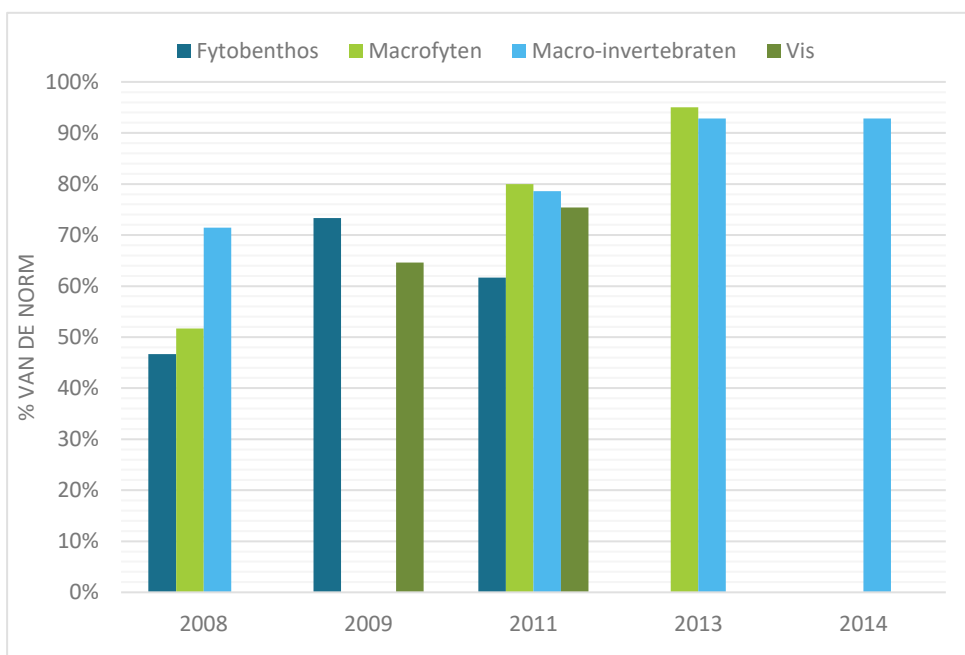


De meetgegevens inzake fosfor en stikstof laten wel een positieve evolutie zien.





De biologische parameters scoren in verhouding goed. Ze tonen het potentieel van het gebied aan om de goede toestand te halen, mits de nodige inspanningen. Verklaring voor de goede biologie is oa. de reeds betere structuurkwaliteit van de waterloop door jarenlang niet of minder intensief te ruimen.



ANTI-EROSIE MAATREGELEN IN HET DEMERBEKKEN THV WATERLOOPGERELATEERDE EROSEIKNELPUNTEN BUITEN BESCHERMDE GEBIED, ONDER MEER THV AFSTROOMGEBIEDEN VAN DE VELPE (ACTIE 8B_A_092)

Bierbeek & Boutersem hebben een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan en IGO als erosiecoördinator. Maatregelen worden uitgewerkt voor de holle weg, de Perrestraat-Cullotstraat en de Koning Albertlaan in Bierbeek en het Heilige Geesthof en de Malendriesstraat-Boskouterstraat in Boutersem.

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor de Velpe waren volgende bovengemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- 20181 Collector Velp Kortnaken in Kortnaken/Ransberg (in uitvoering)
- 20750 Collector Fonteinbeek in Boutersem/Kerkom/Neervelp/Roosbeek/Verrijck/Willebringen (uitgevoerd)
- 22125 Aansluiting LP nieuwe verkaveling en LP Leuvensesteenweg opwaarts Eksterstraat in Boutersem/Kerkom/Neervelp/Roosbeek/Verrijck/Willebringen (in uitvoering)

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Volgende technische plannen werden in 2017 door het ABO Demerbekken geadviseerd:

- 20717U 'VBR Butschovestraat Torenstraat' (Glabbeek): gunstig (27/04/2017)
- 23145 'VBR Lindestraat (Loksbergen)' (Halen): gunstig (08/06/2017)

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor de Velpe werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

In zuiveringsgebied Glabbeek

- 20513V1 GLABBEEK Aanleg gescheiden riolering in Attenrodestraat, Hoefstraat en Keibergstraat
- 20513V2 GLABBEEK Aanleg gescheiden riolering in deel Langstraat en Doellaagstraat

In zuiveringsgebied Kortnaken - Kersbeek-Miskom

- 21058V KORTENAKEN Aanleg gescheiden riolering in Heerbaan, Nieuwstraat en Beekstraat

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- Glabbeek: 22953 Verbindingsriolering Grotestraat
- Glabbeek: 22808 Verbindingsriolering Molenstraat



- Glabbeek: 22810 Verbindingsriolering Oplintersesteenweg 22954

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- GLABBEEK: 22953 VERBINDINGSRIOLERING GROTESTRAAT 22808 VERBINDINGSRIOLERING MOLENSTRAAT 22810 VERBINDINGSRIOLERING OPLINTERSESTEENWEG 22954 VERBINDINGSRIOLERING RODE

Deze projecten zouden samen de vuilvracht van 725 IE uit zijlopen van de Velp (aandachtsgebied) houden. De Velp stroomt verder afwaarts doorheen de beschermde natuurwaarden van het wachtbekken van Hoeleden en heeft bijgevolg een relevante ecologische meerwaarde. Voor de aansluiting op de RWZI van Glabbeek (nog niet gebouwd) is echter samenwerking met AWV noodzakelijk en is afstemming met de planning vereist.

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor de Velp was volgende gemeentelijk rioleringsproject in 2017 in uitvoering:

- B210059 (GIP_ID: 16768) Kapellenstraat in Bunsbeek/Glabbeek-Zuurbemde (uitgevoerd)

Advisering IP

Ondanks de achterstand op het vlak van riolering haalt de Velp relatief goede resultaten inzake biologie van de waterloop. Dit komt ondermeer door het feit dat bepaalde trajecten al gedurende een periode van ongeveer twintig jaar niet of nauwelijks geruimd worden, waardoor de structuurkwaliteit toeneemt. In 2018 wordt het Integraal Project Velp opgestart. Tijdens de eerste vergaderingen van het Integraal Project zal, naast het verder uitbouwen van de rioolzuiveringsinfrastructuur, ook worden gefocust op extra mogelijkheden van structuurherstel en het bevorderen van de vismigratie op de Velp. Het Bekkenbestuur vraagt dan ook aan de betrokken waterbeheerders om de nodige inspanningen te doen en aan de andere administraties, betrokken in deze projecten (via het Integraal Project) om hieraan mee te werken.





2.1.6 Schulensbroek en Webbekomsbroek (aandachtsgebied Mangelbeek, aandachtsgebied Herk)

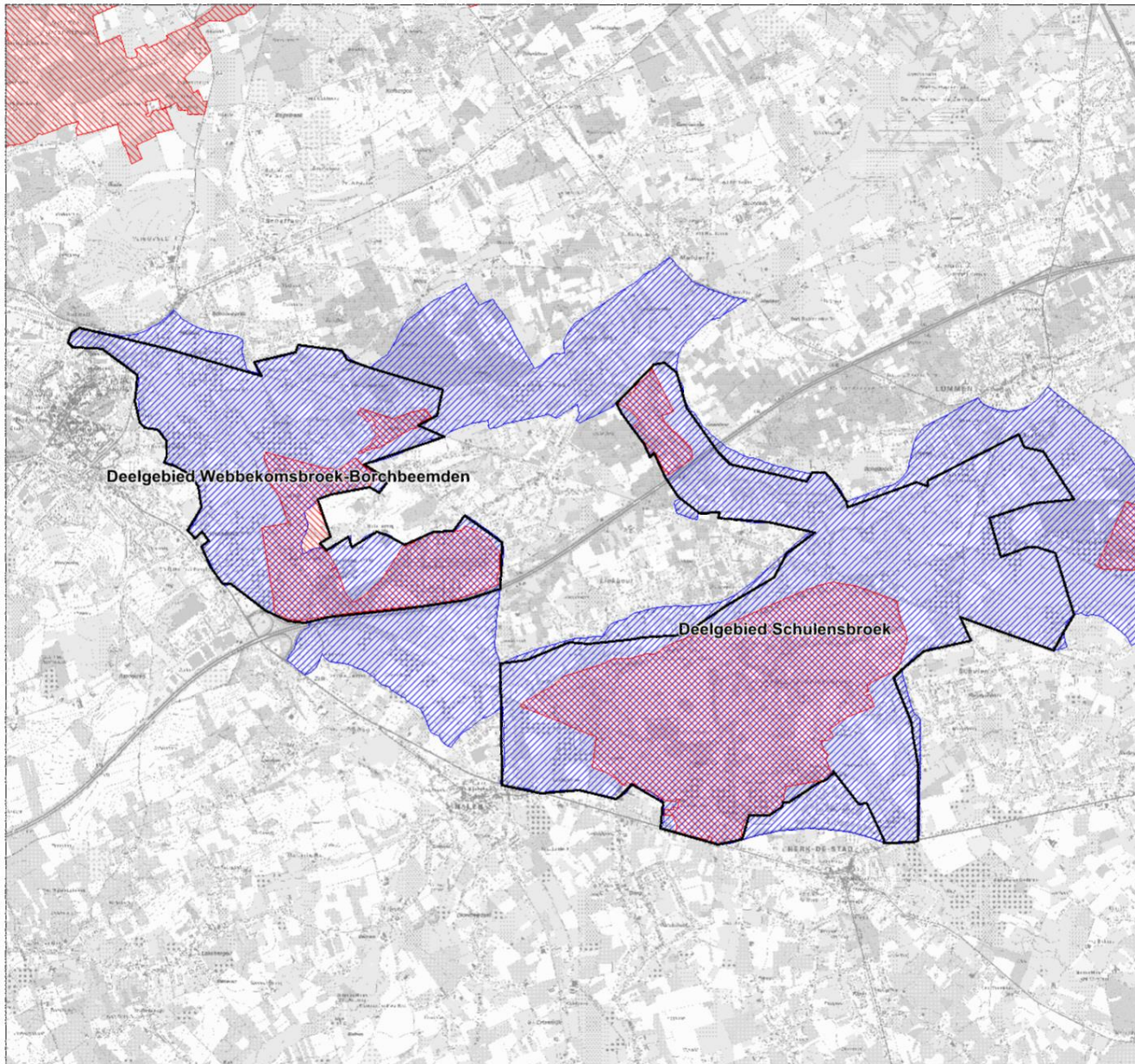
Tussen Lummen, Herk-de-Stad, Halen en Diest komen diverse waterlopen samen. Het betreft de Demer, Mangelbeek, Herk, Velpe en Zwarte Beek. Hier zijn in het verleden de overstromingsgebieden van Schulen en Webbekom uitgebouwd. Dit overstromingsgevoelig gebied is het waterveiligheidscentrum van het Demerbekken en een thuis voor zeldzame watergebonden natuur. Meer informatie over dit gebied vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

ORGANISEREN/COÖRDINEREN GEBIEDSGERICHT OVERLEG INTEGRAAL PROJECT SCHULENSBROEK, (AANDACHTSGEBIEDEN HERK/MANGELBEEK) (ACTIE9_C_003), VERHOGING ECOLOGISCHE KWALITEIT SCHULENSBROEK REKENING HOUDEND MET HOOFDFUNCTIE WATERBERGING (ACTIE 4B_E_283)

Voor dit gebied werd eind 2016 Life Delta opgestart, een actieplan ten voordele van bedreigde Europese beschermde soorten in de Demervallei door brede samenwerking. Het project zit nu in studiefase en loopt tot augustus 2022. De focus ligt op volgende water- en valleigebonden soorten: kwartelkoning, grotemodderkruiper, kruipendmoerasscherm, roerdomp, woudaap, porseleinhoen, blauwborst, bruine kiekendief, kamsalamander, grauwe klauwier & drijvende waterweegbree.

Tot de acties van Life DELTA behoren het opmaken van een ecohydrologische studie, terreinacties (natuurherstel & creatie van graslanden, riet- en moerasvegetaties (leefgebied doelsoorten), een aan de soorten aangepaste openstelling in Schulensbroek en Webbekomsbroek en een duurzaam natuuroverleg met water, recreatie en landbouw. Het project spoort samen met de doelstellingen inzake integraal waterbeleid in het gebied. Het bekkensecretariaat vult het Integraal Project in het gebied dan ook in als een medewerking aan dit Life Project.





SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor Schulensbroek-Webbekomsbroek waren volgende bovengemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- 21839 Verbindingsriolering Genenbos in Linkhout/Lummen/Meldert (Limb.) (uitgevoerd)
- 22411 Verbindingsriolering Kelbergen-Engelbeek in Deurne (Bt.)/Diest/Schaffen/Webbekom (in



uitvoering)

- 22419 Verbindingsriolering Rode in Deurne (Bt.)/Diest/Schaffen/Webbekom (uitgevoerd)
- 22513 Aansluiting Keiberg in Berbroek/Donk/Herk-de-Stad/Schulen (uitgevoerd)
- 22736 Verbindingsriolering De Hoek Kortnaken/Ransberg (in uitvoering)
- 21875 Optimalisatie overstorten Weidestraat-Leigrachtstraat in Deurne (Bt.)/Diest/Schaffen/Webbekom (uitgevoerd)

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor Schulens- en Webbekomsbroek werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

In zuiveringsgebied Diest

- 20484AV DIEST Doortocht Schoonaerde (N29) gecombineerd met AWW en AQF-project 20484A
- 20484BV DIEST Aanleg van riolering in Vroentestraat, PaterDaemsstraat, Waterbosstraat, Berkstraat en Kerkstraat, gecombineerd met AQF-project 20484B

In het zuiveringsgebied Halen

- 21896V NIEUWERKERKEN Aanleg riolering in Zwarteindestraat, Eendepoelstraat & Doorstraat
- 22539 HALEN Studie optimalisatie overstort Vinnehoekstraat
- 23146 LUMMEN Verbindingsriolering Zwarte-Brugstraat, Linkhoutstraat
- 23228 LUMMEN Verbindingsriolering Koekoekstraat

Advisering IP

Recent werd het Life Delta project voor het Schulensbroek en Webbekomsbroek goedgekeurd. Hierbij worden met Europese cofinanciering maatregelen uitgetekend die de waterbergingscapaciteit niet in gedrang brengt, de 'natte natuurwaarden' van dit gebied versterken en het recreatieve medegebruik hier mogelijk maken. Het Bekkenbestuur moedigt deze maatregelen aan en vraagt aan de initiatiefnemers om een breed draagvlak te vinden bij alle actoren vooraleer over te gaan tot uitvoering van de maatregelen.

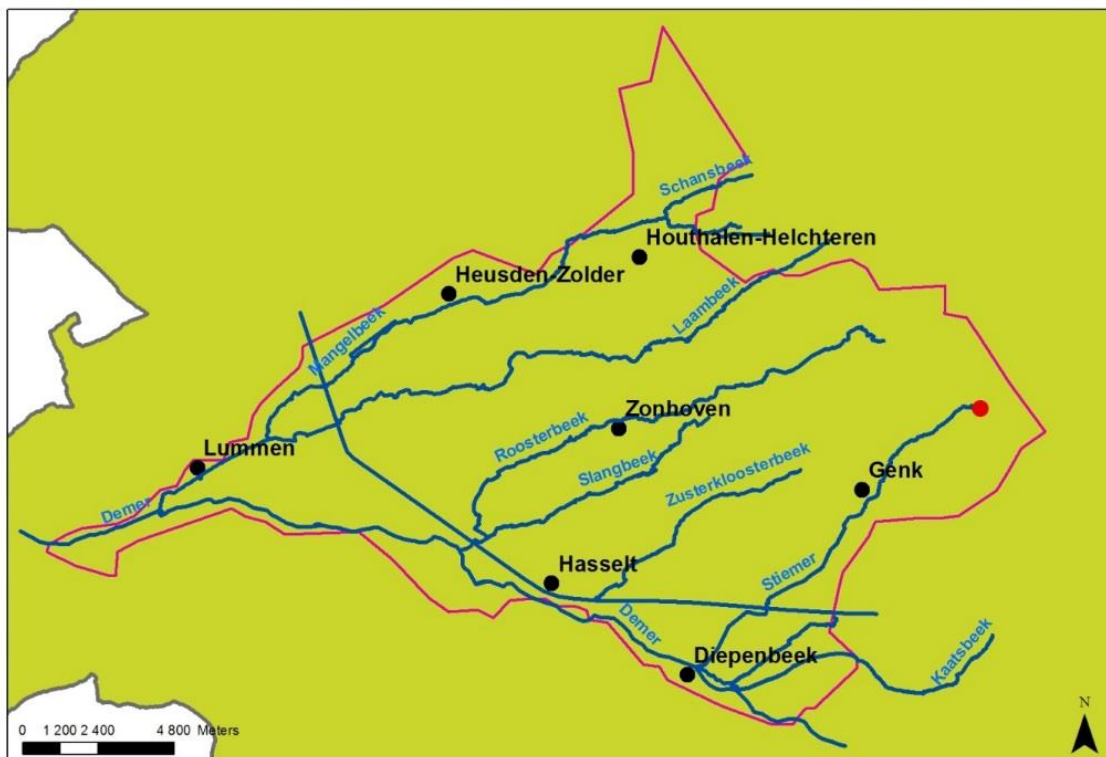


2.1.7 De Wijers (aandachtsgebied Mangelbeek)

Het gebied de Wijers omvat enerzijds het vijverkerngebied rond Zonhoven. Anderzijds omvat het (op grondgebied van Lummen, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Genk en Hasselt) de valleigebieden van de Mangelbeek, de Roosterbeek en de Stiemerbeek. De Wijers, gekenmerkt door een 8-tal parallelle beken die gevoed worden vanaf het Kempens plateau, vormden in het verleden, een geschikt gebied voor het aanleggen van viskweekvijvers. Langs de 8 beekvalleien vinden we een hoge concentratie aan Wijers, samen meer dan 1000 vijvers. Voor het gebied van de Wijers coördineert de provincie diverse projecten. Waterkwaliteit en waterkwantiteit komt hierbij onder andere aan bod. Meer informatie over de Wijers vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

9_C_0020 - ORGANISEREN & COÖRDINEREN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR AFSTEMMING EN WIN-WIN'S IKV DE VERDERE UITVOERING VAN HET INTEGRAAL PROJECT DE WIJERS, MET BIJZONDERE AANDACHT VOOR AANDACHTSGEBIED MANGELBEEK EN AANDACHTSGEBIED DEMER II

Het bekkensecraariaat werkt hier binnen het kader van het **samenwerkingsverband 'De Wijers'**, sinds enige tijd gecoördineerd door de provincie Limburg. Daarnaast staat ook in de drie nieuwe landinrichtingsprojecten voor de Wijers het (integraal) wateraspect vooraan.



Het gebied omvat zeven gemeenten (zie kaartje hierboven). Allerlei projecten, oa. van Regionaal Landschap Lage Kempen en van de VLM (strategisch project) hebben geleid tot een breed **samenwerkingsverband**, een **goedgekeurde gemeenschappelijke visie** (9 strategische, 24 operationele doelen) en een actielijst van **150 prioritair te realiseren acties**.

De VLM focust zich nu op de 3 landinrichtingsprojecten, op 21 april 2017 door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

De focus ligt op:

- **het herwaarderen beekvalleien:** beken worden functioneel en in hun geheel bekeken. Ze zijn niet alleen belangrijk voor het voeden van de wijers (waterkwantiteit en kwaliteit) maar ze vormen belangrijke gebieden voor Europese natuurdoelen, ze zijn trage verbindingen voor fietsers en wandelaars in het landschap en ze dragen bij aan leef kwaliteit voor omwonenden.
- **het opnieuw verbinden van wijers met omwonenden:** door een gebrek aan functie en beheer verboden veel wijercomplexen. Omwonenden verloren de band met de wijers. Educatie rond natuur & erfgoed en zachte recreatie maken de wijers terug een deel van de streekidentiteit.
- **economie & ecosystemendiensten:** De Wijers worden toeristisch ingericht, naar draagkracht van de regio. Bestaande landbouwkernen worden functioneel ingericht, met aandacht voor lokaal toeristisch ondernemerschap & streekproducten. Ecosystemendiensten zijn o.a. waterbeheer (berging en opslag)

Op 21/4/2017 keurde de Vlaamse Regering drie landinrichtingsprojecten goed voor De Wijers.

De focus van de landinrichtingsprojecten 'De Wijers – Roosterbeek Mangelbeek' en 'De Wijers – Stiemerbeek Zusterkloosterbeek' ligt voornamelijk op het versterken van de natuur, het watersysteem en de landbouw in het gebied. Het project 'De Wijers – Beleven' moet de beleefbaarheid van De Wijers voor bewoners, toeristen en recreanten verbeteren. Verschillende acties dragen bij aan het stroomgebiedbeheerplan.

4B_B_0126 - OPTIMALISATIE WATERTOEVOER NAAR DE MATEN IN SBZ-GEBIED BE2200028, DOOR GERICHTE INRICHTING STIEMERBEEK & SCHABEEK (OMGEVING SLAGMOLEN, INTEGRAAL PROJECT DE WIJERS)

Op 22 juni 2017 keurde minister Joke Schauvliege het inrichtingsplan voor de Slagmolen in Genk goed. Doel is om de omgeving van de Slagmolen in te richten als aantrekkelijke toegangspoort tot De Maten en De Wijers en de watertoevoer naar De Maten te verbeteren. Hiervoor wordt de Schabeek door de VLM heraangelegd als een meanderende waterloop met doorstroommoeras. Het gebied ligt binnen het aandachtsgebied Demer II en kadert ook in het Integraal Project De Wijers.

De Slagmolen, een actieve watermolen op de Stiemer, ligt strategisch tussen het stadscentrum van Genk en het natuurreservaat De Maten. De VLM wil de buurt van de Slagmolen herinrichten tot een aantrekkelijke toegangspoort naar De Maten en De Wijers. Stiemer en Schabeek lopen door een zelfde bedding, enkel gescheiden door een betonnen muur. Door de rechttrekking wordt het water versneld afgevoerd, waardoor benedenstrooms wateroverlast ontstaat. Bovendien zijn stroomopwaarts maar liefst 35 riooloverstorten op de Stiemer aangesloten. Bij hevige regen komt ongezuiverd afvalwater in de beek. Het vuile water stroomt van de Stiemer, via de Schabeek, naar De Maten en bedreigt er de fauna en flora van het vijversysteem. Door de Schabeek van de Stiemer los te koppelen, gaan de vijvers in De Maten er ecologisch op vooruit. De Schabeek wordt deels als meanderende waterloop en deels als doorstroommoeras ingericht. Zo ontstaat een zone voor natuurlijke waterberging en wordt het vijvercomplex in De Maten gevoed met voldoende hoogkwalitatief water. Tegelijkertijd moeten een



nieuwe gracht en dijk wateroverlast in de tuinen van enkele buurtbewoners verminderen.

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Het technisch plan 23084 'PS+PL tussen Hengelhoef en bestaande riolering in Hengelhoefstraat' (Houthalen-Helchteren) werd op 30 maart 2017 door het ABO Demerbekken voorwaardelijk gunstig geadviseerd.

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor De Wijers werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

Voor het zuiveringsgebied Houthalen - Centrum

- 22457 HOUTHALEN-HELCHTEREN Optimalisatie overstort Bonderstraat

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- LUMMEN: 22895 OPTIMALISATIE OVERSTORTEN

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)



Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- LUMMEN: 22895 OPTIMALISATIE OVERSTORTEN

Dit optimalisatieproject zou de bergingscapaciteit van het huishoudelijk afvalwater in de bestaande riolering verhogen door aanpassing van het bestaande stelsel (oa via drempelverhoging; niet via bergbezinkingsbekkens). Hierdoor zouden meerdere overstorten die rechtstreeks op het Vlaams waterlichaam van de Mangelbeek (aandachtsgebied) terecht komen minder frequent werken.

- RWZI Zolder: Het betreft een capaciteitsuitbreiding (momenteel komt vuilvracht van 15500 IE toe, terwijl de RWZI voorzien is voor 13300 IE). In de toekomst wordt nog 2000 IE extra verwacht.

Het Bekkenbestuur adviseert dit project positief en wijst op de impact op de Laambeek (zijloop Mangelbeek, aandachtsgebied). Hoe noodzakelijk (vanuit technisch oogpunt) een uitbreiding van de RWZI juist is, kan Het Bekkenbestuur niet beoordelen. De (bijkomende) vuilvracht dient echter voldoende gezuiverd te worden van zodra ze toekomt op de RWZI. De RWZI heeft immers een relevante impact op de Mangelbeek.

Advisering IP

Voor het gebied van de Wijers worden in de nabije toekomst landinrichtingsplannen concreet uitgetekend. Het Bekkenbestuur vraagt om bij uitwerking van deze plannen voldoende en op een integrale manier rekening te houden met de diverse wateraspecten in en rond de Wijers: waterkwaliteit, waterbeleving, wateroverlast, watergevoelige natuurwaarden,

Bijsturingen actieprogramma

Tabel 3: bijsturingen acties Wijers

Actienr	Actietitel	Initiatiefnemer(s)	Betrokkenen	Actie ifv KRLW/ ORL	Bijsturing (aanpassing /actie wordt geschrapt/ nieuwe actie)	Bijsturing motivatie
9_C_0020	Organiseren & coördineren	Bekkensecretariaat		KRLW	Aanpassing Initiatiefnem	Provincie Limburg heeft de rol van coördinator voor de Wijers overgenomen

	gebiedsgericht overleg voor afstemming en win-win's ikv de verdere uitvoering van het integraal project De Wijers, met bijzondere aandacht voor aandachtsgebied Mangelbeek en aandachtsgebied Demer II	Demerbekken, Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM)			ers: wordt Bekkensecretariaat Demerbekken, Provincie Limburg	van de VLM
9_C_0034	Onderzoeken van de mogelijkheden om afstemming te realiseren tussen viskweek en ecologisch vijverbeheer in De Wijers	Vlaamse overheid : Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Provincie Limburg, Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)		KRLW	Aanpassing Initiatiefnemers: wordt: Provincie Limburg, Vlaamse overheid : Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)	Provincie Limburg heeft de rol van coördinator voor de Wijers overgenomen van de VLM



2.1.8 De Drie Beken (aandachtsgebied De Hulpe-Zwart Water)

Het gebied de Drie Beken betreft het afstroomgebied van de Grote Beek, Kleine Beek en Middelbeek. Het strekt zich uit van het militair domein in Leopoldsburg, via Tessenderlo, Diest tot in de Demerbroeken tussen Zichem en Testelt. Voor de Vallei van de Drie Beken is het bodemsaneringsproject van de Grote Beek (ook gekend als de Winterbeek, Zwart Water of De Hulpe) het belangrijkste project om een goede ecologische toestand te halen. Daarnaast zijn er nog diverse rioleringswerken uit te voeren. Meer informatie over de Vallei van de Drie Bekken vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

ORGANISEREN & COÖRDINEREN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR HET INTEGRAAL PROJECT DE DRIE BEKEN, MET BIJZONDERE AANDACHT VOOR AANDACHTSGEBIED HULPE-ZWART WATER (ACTIE 9_C_0008)

Het bekkensecretariaat van het Demerbekken startte in 2009 het Integraal Project 'De Drie Beken'. Dit overleg resulteerde oa. in een groot beeksaneringsproject, getrokken door de Vlaamse Milieumaatschappij in nauwe samenwerking met OVAM, ANB en andere partners, waarover gerapporteerd wordt in volgende actie:

INTEGRAAL SANERINGSPROJECT GROTEBEEK INCLUSIEF HERSTEL STRUCTUURKwaliteit (ACTIE 4B_E_316)

In uitvoering van het Integraal Project 'De Drie Beken' startte de Vlaamse Milieumaatschappij in maart 2017 de effectieve werken aan de Winterbeek. Het bekkensecretariaat volgt het project mee op. Tegen 2021 moet maar liefst 17 km vervuilde waterbodem van de Winterbeek en haar vallei gesaneerd zijn. De OVAM, de VMM en Tessenderlo Chemie sloegen hiervoor de handen in elkaar. De sanering brengt een goede watertoestand in de vallei van de Winterbeek, een aandachtsgebied van het stroomgebiedbeheerplan 2016-2021, alvast een stap dichterbij.

De saneringswerken verlopen gefaseerd over vier jaar volgens de stroomrichting van de Winterbeek. De bedoeling is dat elk jaar één deelgebied aan de beurt komt. **Het deelgebied "Schoesters Vliet en Meilrijk" op het grondgebied van Beringen, Tessenderlo en Diest wordt als eerste aangepakt.** Het deelgebied strekt zich uit van de Paalseweg in Tessenderlo tot net voorbij de Hasseltsebaan in Diest. De werken zijn midden februari 2017 gestart.



Eerst werden twee slibvangen gebouwd aan Meilrijk en aan de Hasseltsebaan. Samen met de bestaande slibvang aan de Paalseweg zijn ze cruciaal om tijdens en na de ruiming de restverontreiniging op te vangen. Door de slibvangen wordt een verdere verspreiding van de vervuiling voorkomen. De slibvangen worden uitgerust met een ontwateringszone waar het geruimde slib eerst kan ontwateren, waarna het uitgedroogde slib afgevoerd wordt.



In april 2017 startte de sanering van de waterloop. Daarbij wordt de vervuilde beekbodem volledig weggehaald, niet enkel het slib, maar ook de bovenste 40 cm van de vaste beekbodem. Het verwijderde materiaal wordt via een persleiding naar 7 ontwateringszones afgevoerd: 3 bij de slibvangen en 4 tijdelijke zones.

Meer concrete informatie over dit project is te vinden op www.winterbeek.be.

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

In de vallei van de drie beken waren volgende bovengemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- 22280A Aansluiting Vleugt en Blanklaar op collector Schaffen fase 2 - vervroegde uitvoering gecomb. met AWV in Deurne (Bt.)/Diest/Schaffen/Webbekom (uitgevoerd)

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Volgende technische plannen werden in 2017 door het ABO Demerbekken geadviseerd:

- 22411V 'Aanleg gescheiden riolering in aansluitende straten van verbindingsriolering Kelbergen' (Diest): voorwaardelijk gunstig (08/06/2017)
- 23203 'VBR Molenhuizen, Kruisstraat' (Tessenderlo): gunstig (30/11/2017)

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor De Drie Beken werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

In het zuiveringsgebied Tessenderlo

- 21057V DIEST Rioleringswerken wijk 'Korte Heide'

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- DIEST: 23218 VERBINDINGSRIOLERING GENEVENNE

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- DIEST: 23218 VERBINDINGSRIOLERING GENEVENNE

Dit project zou de vuilvracht van 221 IE direct uit de Genevennebeek houden. Deze beek stroomt na 3 kilometer naar de Grote Beek / Winterbeek (aandachtsgebied) waar momenteel een bodemsanering in uitvoering is. De Winterbeek stroomt verder afwaarts doorheen beschermde natuurwaarden vooraleer ze uitmondt in de Demerbroeken in de Demer. Verdere afvoer van de vuilvracht naar de RWZI van Engsbergen is echter pas mogelijk als de afwaartse riolering is opgedragen en uitgevoerd. Hiervoor is samenwerking met AWW noodzakelijk en is afstemming met de planning vereist.

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor de vallei van de drie beken was volgend gemeentelijke rioleringsproject in 2017 in uitvoering:

- L209227 (GIP_ID: 3570): 2DWA-riolering in de Wauwerstraat in Tessenderlo (uitgevoerd)

Advisering IP

De bodemsanering van de Winterbeek is in 2017 opgestart. Het bekkenbestuur juicht deze concrete realisaties (en de samenwerking tussen diverse actoren) zeer sterk toe en vraagt deze positieve dynamiek vol te houden tot heel de Winterbeek gesaneerd is. Bij uitvoering van de werken dient voldoende te worden gecommuniceerd (planning werken, verantwoording werken, ...) naar de eigenaars en gebruikers van de gronden toe zodat de middelen die de Vlaamse overheid hier inzet ook maatschappelijk worden geapprecieerd.

Tegelijk juicht het Bekkenbestuur de realisatie van enkele rioleringswerken toe die de vuilvracht uit de vallei houden. Het Bekkenbestuur vraagt echter om ook concreet werk te maken van de



aansluitende opgedragen rioleringswerken zodanig dat de verzamelde vuilvracht effectief wordt afgevoerd naar de RWZI te Diest en na uitvoering van de werken niet via enkele puntlozingen in de waterlopen terecht komen.



2.1.9 Demervallei (aandachtsgebied Demer VI, aandachtsgebied Demer VII)

De Demervallei tussen Diest en Werchter wordt in de nabije toekomst heringericht in het kader van het lopende Sigma-project en het strategisch project Demervallei, dat door het Regionaal Landschap Noord-Hageland wordt gecoördineerd. Meer informatie over de Demervallei vindt u op de [website van het Demerbekken](#).

STIMULEREN VAN AFSTEMMING & WIN-WINS IN HET INTEGRAAL PROJECT DEMERVALLEI (INTEGRAAL PROJECT DEMER TUSSEN DIEST EN WERCHTER) DOOR ACTIEVE MEDEWERKING AAN STRATEGISCH PROJECT DEMER EN SIGMA DEMERVALLEI. (ACTIE 9_C_033)

Op dinsdag 14 februari ondertekende minister Joke Schauvliege namens de Vlaamse Regering de integrale visie voor de Demervallei en de Laak.



Met de ondertekening honoreert de minister de inspanningen om samen werk te maken van een veilige, natuurlijke en mooie toekomst voor de Demer en de Laak tussen Diest en Werchter. De partners - de bekkenbesturen van het Demerbekken en het Dijle-Zennebekken, de Vlaamse Waterweg, de provincie Vlaams-Brabant, de gemeenten Aarschot, Begijnendijk, Diest, Rotselaar, Scherpenheuvel-Zichem en Tremelo en het Regionaal Landschap Noord-Hageland - ondertekenden eerder al de toekomstplannen voor de Demervallei en de Laak. De ondertekening vond plaats op 28 oktober 2016, tijdens de 3de Demerdag, een initiatief van het bekkensecretariaat Demerbekken.

In de integrale visie voor de Demervallei en Laak engageren de partners zich om wateroverlast in de vallei aan te pakken en de natuur in de Demer en zijn vallei te herstellen en te versterken.



De komende jaren worden 30 oude meanders van de Demer weer aangesloten op de rivier. Hierdoor kunnen hoge waterpeilen op een natuurlijke manier gebufferd worden en zal er in droge periodes minder verdroging optreden. Kwelgebieden worden hersteld en op een aantal, weldoordachte locaties zal overstromingswater opnieuw de vallei kunnen instromen. **De Laak wordt terug watervoerend gemaakt door de verbinding met de Demer op twee plaatsen te herstellen.** Zo krijgt zeldzame natuur in de Demervallei en de Laak alle kansen en komt een goede waterkwaliteit alvast een forse stap dichterbij. En dat is ook nodig. Delen van de Demer en de Laak zijn aandachtsgebied van het stroomgebiedbeheerplan 2016-2021. Dat betekent dat we er ten laatste in 2027 een goede watertoestand willen bereiken.

Om de visie aan iedereen voor te stellen, organiseerden de Demerpartners in februari en maart 2017 drie **infomarkten**. De interesse bleek alvast groot. **Meer dan 600 geïnteresseerden** kregen er toelichting bij de plannen die momenteel op tafel liggen.



8A_F_0002 - AFSTEMMEN RECREATIEDRUK IN DE DEMERVALLEI OP DE DRAAGKRACHT VAN HET SYSTEEM

In 2017 werd met alle betrokken partijen (Sport Vlaanderen, de Vlaamse Waterweg, ANB, gemeenten, ...) een convenant opgemaakt voor **een kano- en kajakroute** op de Demer, afgestemd op de natuurwaarden en de waterbergende functie van de opnieuw aan te sluiten meanders. De Vlaamse Waterweg legt in- en uitstapplaatsen - in de vorm van opvaarhellingen - aan voor kano's en kajaks.

Regionaal Landschap Noord-Hageland, Toerisme Vlaams Brabant en de Demergemeenten investeren in de 'Demerbakens', zichtbare toegangspoorten naar de natuurlijke Demervallei. Op 7 juni 2017 ging een unieke **platbodem** 'voor anker' aan De Hemmekes in Zichem, de eerste van vijf Demerbakens. De bezoeker maakt gericht kennis met landschap en leven op en langs de Demer. De ontwerpers inspireerden zich op de plaatselijke geschiedenis en het eigen karakter van elke locatie. De platbodem dient als picknickplaats en verwijst naar de boten die vroeger, vol hooi uit de Demervallei,



over het water getrokken werden.



Picknickboot aan Demeroever, Zichem

In augustus 2017 werd de tweede Demerbaken geopend in **Langdorp**. Een 'meanderende' picknicktafel', die het belang van het natuurlijk meanderen van de Demer in de verf zet.



Meanderende picknicktafel in Langdorp

Eveneens in augustus 2017 werd in **Betekom** de brug over de Demer in een nieuw jasje gezet. Ook



hier wordt het symbool van de meandering van een natuurlijke Demerloop in de verf gezet.



meanderende brug Betekom.

Ook in Diest en in Rotselaar worden nog Demerbakens voorzien.

SIGMAPLAN DEMERVALLEI (ACTIE 6_G_0011)

De werken voor de aankoppeling van de eerste Demermeander in de buurt van Vinkenbergh (Diest) starten in 2018. In het kader van het Sigmapijn en de Integrale Visie op de Demervallei en Laak gaat de Vlaamse Waterweg de komende jaren een 30-tal oude meanders opnieuw op de rivier aansluiten. Een unieke kans voor andere actoren om mee te werken aan het herstel van de Demer en haar vallei. Ook het bekkensecretariaat Demerbekken zet zijn schouders onder dit project. Dit deel van de Demervallei is aangeduid als aandachtsgebied. Het herstel van de rivierstructuur en de natuurlijke rivierdynamiek zijn uitermate belangrijk voor de goede watertoestand. De afgesneden meander in de buurt van de Vinkenbergh in Diest wordt als eerste opnieuw aan de Demer gekoppeld. Verder wordt het waterpeil van de Leigracht verhoogd waardoor het grondwaterpeil in de omgeving van de gracht zal stijgen, wat kansen geeft aan de ontwikkeling van natte natuur. Een bijkomend dijkje moet de omgeving tegen wateroverlast beschermen. Het project wordt **ondersteund door het Europese LIFE-project Belini**. De werken aan de Demer moeten oa. twee problemen oplossen: verdroging en wateroverlast.



8A_E_0301 - ANALYSE VAN HYDROMORFOLOGISCHE ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN EN UITVOEREN VAN DE MEEST GEPASTE STRUCTUURHERSTELMAATREGELEN VOOR DE WATERLOPEN VAN 2DE EN 3DE CATEGORIE IN DE AANDACHTSGEBIEDEN (SGBP) BINNEN DE DEMERVALLEI TUSSEN DIEST EN WERCHTER (ACTIE 8A_E_0301)

Het bekkensecretariaat werkt samen met de waterbeheerders (de Vlaamse Waterweg, provincie Vlaams Brabant, Watering de 8 beken) om de nodige maatregelen tot structuurherstel te initiëren. Hiertoe werd op 9 februari 2017 door het bekkensecretariaat een specifiek overleg georganiseerd over de problematiek rond waterkwaliteit en waterkwantiteit in het gebied Vorsdonkbroek-Turfputten.

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor de Demervallei waren volgende bovengemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- 20769 Verbindingsriolering Steenweg op Diest in Scherpenheuvel/Scherpenheuvel-Zichem (uitgevoerd)
- 22390 Verbindingsriolering Tieltse Baan in Aarschot/Gelrode (in uitvoering)
- 20759 Verbindingsriolering Bredestraat in Scherpenheuvel/Scherpenheuvel-Zichem (uitgevoerd)
- 96274HB Collector Bekaflaan en aansluiting Langdorp (vervroegde uitvoering met AWW) in Aarschot/Gelrode (uitgevoerd)

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Volgende technische plannen werden in 2017 door het ABO Demerbekken geadviseerd:

- 21879V 'Afkoppelen gracht in de Molendreef' (Aarschot): voorwaardelijk gunstig (27/04/2017)
- 23018 'Renovatie pompstation Veerpont en Tremelobaan' (Rotselaar): voorwaardelijk gunstig (30/11/2017)

Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

In de Demervallei werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

Voor het zuiveringsgebied Aarschot

- 22981 AARSCHOT Verbindingsriolering Mottestraat

In het zuiveringsgebied Rillaar

- 23368 AARSCHOT KWZI Rillaar : uitbreiding en optimalisatie

In het zuiveringsgebied Wolfsdonk

- 21056 AARSCHOT Verbindingsriolering Testeltsesteenweg



In het zuiveringsgebied Zichem

- 99285V SCHERPENHEUVEL-ZICHEM Aanleg gescheiden riolering in de Ballaarstraat 7

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Er zijn geen projecten als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor de Demervallei waren volgende gemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- B211007A (GIP_ID: 18608) Aanleg gescheiden riolering en vernieuwen wegenis Ijsbergstraat (vanaf Lobbensestraat tot Leengoedhol) in Scherpenheuvel/Scherpenheuvel-Zichem (uitgevoerd)
- B210088 (GIP_ID: 5196) Riolering Kompaniestraat (tussen Vorststraat en Pastoor Brissacstraat) in Scherpenheuvel/Scherpenheuvel-Zichem (uitgevoerd)
- B201099 (GIP_ID: 2977) Herinrichting A. De Croylaan, Telefoonstraat, W. Huvenerstraat en de P. Verhaeghenlaan in Aarschot/Gelrode (uitgevoerd)
- B209289 (GIP_ID: 15640) Afkoppeling gracht Stationsstraat - Tuinwijk en aanleg gescheiden riolering in Stationswijk in Scherpenheuvel/Scherpenheuvel-Zichem (uitgevoerd)

Advisering IP



In de Demervallei tussen Diest en Werchter zullen, na jaren van studiewerk, op korte termijn de eerste concrete realisaties van het Sigmaproject uitgevoerd worden. Het Bekkenbestuur moedigt deze grote stap naar concrete realisaties sterk toe, en hoopt dat deze dynamiek de komende jaren levend blijft tot alle geplande werken concreet zijn uitgevoerd.



2.2 Gebiedsspecifieke acties in andere gebieden

2.2.1 Getes-Melsterbeek

Zowel de Grote als de Kleine Gete ontspringen in Wallonië. De Grote Gete stroomt doorheen het centrum van Tienen, de Kleine Gete doorheen het centrum van Zoutleeuw. Na samenvloeiing te Budingen stroomt de Gete verder in een zeer brede vallei tot in Halen waar de Gete doorheen het centrum stroomt. Verder afwaarts mondt de Gete uit in De Demer. De Melsterbeek stroomt doorheen Sint-Truiden en mondt uit in de Gete juist opwaarts van het centrum van Halen.

ORGANISEREN & COÖRDINEREN GEBIEDSGERICHT OVERLEG VOOR AFSTEMMING & WIN-WINS TUSSEN DE ACTIES BINNEN EN TUSSEN DE VERSCHILLENDE MAATREGELENGROEPEN EN OM VERDER ACTIES/PROJECTEN TE STIMULEREN IN HET KADER VAN HET INTEGRAAL PROJECT GETES-MELSTERBEEK (ACTIE 9_C_004)

Het bekkensecretariaat realiseert deze actie door een nauwe samenwerking met twee projecten; het strategisch project Getestreek en met het project Loket Onderhoud Buitengebied.



STRATEGISCH PROJECT GETESTREEK

In de Getevallei werd in 2017 een Loket Onderhoud Buitengebied (LOB) gestart voor een efficiënter onderhoud van de kleine landschapselementen. Dit initiatief draagt ook bij aan de verbetering van de waterkwaliteit. **Hagen, heggen en houtkanten verminderen de instroom van nutriënten en bestrijdingsmiddelen naar de waterloop.** Door in hun onderhoud te voorzien, wordt hun aanwezigheid in het landschap gestimuleerd. Initiatiefnemers van het project zijn de Provincie Vlaams-Brabant, het Regionaal Landschap Zuid-Hageland en ECO². Het LOB inventariseert de landschapselementen, brengt in kaart wie wat beheert en met welke technieken en machines, bekijkt waar er problemen zijn en hoe we het landschap efficiënter kunnen beheren. Door ook landbouwers en vrijwilligers in het beheer in te schakelen, wil het project een breder draagvlak bekomen voor de natuur in de Getevallei. **Ook het beheer van grachten en natuurlijke overstromingsbekkens maakt deel uit van het project.** Met de klimaatverandering staan we wat dat betreft voor een enorme uitdaging. In samenwerking met het bekkensecretariaat en de wateringen wordt daarom bekeken hoe grachten en overstromingsbekkens het beste beheerd worden. Dat zal gebeuren aan de hand van innovatieve pilootprojecten.





Opstart Loket Onderhoud Buitengebied Gete

STRUCTUURHERSTEL VAN DE DEYSBEEK EN DE WAARBEEK IN FUNCTIE VAN HET LEEFGEBIED VAN DE RIVIERDONDERPAD (ACTIE 8A_A_0048)

Het bekkensecretariaat organiseerde in 2017 een overleg tussen de verschillende partijen van dit project: stad Landen, Watering Kleine Gete, ANB, Natuurpunt en Regionaal Landschap Zuid-Hageland. Dit overleg monde uit in een goedgekeurd investeringsproject Polders en Wateringen. Uitvoering van dit structuurherstelproject op Deysbeek en Waarbeek is gepland in 2018/2019.



GRENSOVERSCHRIJDEND OVERLEG WALLONIË I.V.M. KWALITATIEF WATERBEHEER GETES (ACTIE 7B_M_009)

Op 27 oktober organiseerden de bekkensecretariaten van Demerbekken en Dijle-Zennebekken een overleg GOW Dijle-Gete georganiseerd. Er werd een overzicht gegeven van de rioleringsprojecten die in Wallonië gepland zijn de volgende jaren. Daarnaast werd ook informatie uitgewisseld over hoe aan beide zijden van de gewestgrens wordt omgegaan met de bever, erosiebestrijding en de bestrijding van invasieve planten. Tenslotte werd een overzicht gegeven van de geplande en recent uitgevoerde GOG's in Wallonië. Het is de bedoeling om op regelmatige basis (jaarlijks of tweejaarlijks) een GOW te organiseren. Voor de Getes werd een kort overzicht gegeven van de waterkwaliteit en werd de start van het Strategisch Project Getestreek aangekondigd.

OPTIMALISATIE EN (VERDERE) LANDSCHAPPELIJKE EN ECOLOGISCHE INRICHTING VAN (DE OVERSTROMINGSZONE OP) DE MELSTERBEEK IN SINT-TRUIDEN (ACTIE 8A_E_0230)

Dit project heeft al een voorgeschiedenis. In 2016 werd in Bernissem de sturing geoptimaliseerd en werd gezorgd voor de doortocht en hermeandering van de Melsterbeek doorheen de overstromingszone. In het wachtbekken had in 2015 reeds een herlegging en hermeandering van de Melsterbeek plaatsgevonden.

In 2017 werden in de overstromingszone de werken afgerond. GOG 1 werd geoptimaliseerd, waarbij de bestaande inloop vervangen werd door een open beekprofiel zodat de Melsterbeek door het GOG geleid wordt in plaats van erlangs. De optimalisatie van GOG 2 (overstromingszone op de Oude Beek) zorgt ervoor dat de buffercapaciteit pas wordt aangesproken vanaf 40,80 TAW. Het waterpeil in de buffer mag niet meer het peil van de Oude Beek volgen als een communicerend vat. Verder werd de bodem afgegraven om de buffercapaciteit te vergroten.

HERINRICHTING POELN WB PULLEVELD IN NIEL - MOLENBEEK (ACTIE 8A_E_0297)

Het wachtbekken wordt wellicht in het kader van een rioleringsproject uitgebreid om bijkomende waterbuffering te leveren (1.000 m³). Infrac staat in voor de kosten, de Watering voert de werken uit. Uitvoering en afronding van de werken zijn voor 2018.

ANTI-EROSIE MAATREGELEN IN HET DEMERBEKKEN THV WATERLOOPGERELATEERDE EROSIKNELPUNTEN BUITEN BESCHERMD GEBIEDEN, ONDER MEER THV AFSTROOMGEBIEDEN VAN DE MELSTERBEEK, DE GROTE GETE, DE KLEINE GETE EN DE MOTTE (ACTIE 8B_A_090)

In dit gebied is 'Water en Land' actief inzake erosiebestrijding. Water en Land voerde volgende erosieprojecten uit in 2017 :

- Aanleg 2 erosiedammen en –poelen langs zijweg Borloweg te Mielen-boven-Aalst (Gingelom)
- Aanleg van erosiedam en –poel in de Nachtegaal te Mielen-boven-Aalst (Gingelom)
- Aanleg 2 bufferbekkens en 3 buffergrachten opwaarts Spikboomstraat (Neerwinden/ Landen)
- Aanleg erosiedam en –poel in de Dorpsstraat te Attenhoven (Landen)



- Aanleg van erosiedam en –poel + grasbaan in de Klein-Tegelrijstraat te Nieuwerkerken

In 2018 worden een erosiedam en –poel aangelegd in de Mottendelstraat te Laar (Landen).

In andere gemeenten in dit gebied wordt de erosiebestrijding gecoördineerd door IGO. Voor wat de gemeente Linter betreft wordt verder gewerkt aan maatregelen tegen toekomstige water- en modderoverlast (zoals in juni 2016 in Linter). In Tienen wordt gewerkt aan de knelpunten rond Blèreveld en Tolmerenveld en Kiekenbos. In Hoegaarden wordt gewerkt aan knelpunten rond Kauterhof, College Meldert, Hoelenberg en gronden Baeken.

SANERINGSINFRASTRUCTUUR

BOVENGEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor Getes en Melsterbeek waren volgende bovengemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- 21373A Verbindingsriolering Ezemaal - Getestraat en Konijnenberg in Eliksem/Ezemaal/Laar/Landen/Neerwinden/Overwinden/Rumsdorp/Wange (in uitvoering)
- 21131 Verbindingsriolering Rummen fase 1 of KWZI in Geetbets/Grazen (in uitvoering)
- 21647 Verbindingsriolering Orsmaal in Drieslinter/ Linter/ Melkwezer/Neerhespen/Neerlinter/Orsmaal/Gussenhoven/Overhespen/Wommersom (in uitvoering)
- 22416C Toevoerleiding naar KWZI Hoegaarden - Hoksem: deel C in Hoegaarden/Meldert (in uitvoering)
- 22416B Toevoerleiding naar KWZI Hoegaarden - Hoksem: deel B in Hoegaarden/Meldert (in uitvoering)
- 22121 Wilderen opname lozingspunt in Aalst (Limb.)/Brustem/Engelmanshoven/Gelinden/Groot-Gelmen/Halmaal/Kerkom-bij-Sint-Truiden/Ordingen/Sint-Truiden/Zepperen (uitgevoerd)
- 22416A Toevoerleiding naar KWZI Hoegaarden - Hoksem: deel A in Hoegaarden/Meldert (in uitvoering)

TP AQF die in 2017 door het bekkensecretariaat werden geadviseerd

Volgende technische plannen werden in 2017 door het ABO Demerbekken geadviseerd:

- 20333A 'Toelevering RWZI Gingelom-Muizen' (Gingelom): *voorwaardelijk gunstig (26/01/2017)*
- 20101 'Collector Oude Spoorweg' (Zoutleeuw): *voorwaardelijk gunstig (08/06/2017)*
- 21638 'VBR Kwadepasstraat (Braambeek)' (Linter): *ongunstig (30/11/2017)*



Terugkoppeling advisering Optimalisatieprogramma 2019-2023

Voor het gebied Getes-Melsterbeek werden volgende projecten opgedragen op het OP2019:

In het zuiveringsgebied Geetbets

- 20101 ZOUTLEEUW Collector Oude Spoorweg (Zoutleeuw)
- 20101G ZOUTLEEUW Collector Oude Spoorweg (Zoutleeuw): gecombineerd gemeentelijk aandeel
- 20102G ZOUTLEEUW Collector Oude Spoorweg (Linter): gecombineerd gemeentelijk aandeel (wachtaansluitingen)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Er zijn geen projecten als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd.

(Het volledige advies van het bekkenbestuur van de Demerbekken bij het Optimalisatieprogramma 2020-2024 vindt u op pag. 77 in bijlage 2 van het WUP 2017.)

Advisering Optimalisatieprogramma 2020 -2024

Volgende projecten worden als prioritair voor opname op het OP 2020-2024 geadviseerd:

- RWZI Geetbets fase 2: Het projectvoorstel betreft de voorziene uitbreiding (fase 2) van de RWZI van Geetbets. Deze uitbreiding is nodig en voorzien bij de bouw van Fase 1 van de RWZI.

Het Bekkenbestuur adviseert dit project beperkt positief. 'Positief' aangezien er dient geanticipeerd te worden op de diverse rioleringsprojecten die zijn opgedragen aan de rioolbeheerders. Van zodra deze geplande vuilvracht is aangesloten, moet de capaciteit van de RWZI hierop worden voorzien. 'Beperkt' aangezien dit project nog niet hoogdringend is en aangezien de impact van het effluent van de RWZI op de Gete (geen aandachtsgebied of speerpuntgebied) eerder beperkt is.

GEMEENTELIJKE INFRASTRUCTUUR

Voor Getes en Melsterbeek waren volgende gemeentelijke rioleringsprojecten in 2017 in uitvoering:

- B211038 (GIP_ID: 16916) Aanleg gescheiden stelsel Vinnestraat, Turlutstraat, Zwartaardeweg, Rondeweg in kader van AQF-collector in Budingens/Dormaal/Halle-Booienhoven/Helen-Bos/Zoutleeuw (uitgevoerd)
- L214032 (GIP_ID: 17754) Luikersteenweg in Aalst (Limb.)/Brustem/Engelmanshoven/Gelinden/Groot-Gelmen/Halmaal/Kerkom-bij-Sint-Truiden/Ordingen/Sint-Truiden/Zepperen (in uitvoering)
- B214072 (GIP_ID: 16966) Aansluiten woningen deel Nieuwdorp, Boterweg, deel Heirbaan,



Kwadestraat, Kattesteeg en Borgloonstraat in Geetbets/Grazen (in uitvoering)

Advisering IP

In de valleien van Getes werd het Strategisch Project Getestreek opgestart, waarin de Getevallei een primordiale rol speelt. Het is zaak om voor dit gebied zowel een gedragen visie te ontwikkelen op het (integraal) waterbeleid als door concrete realisaties, in samenspraak tussen en samenwerking met de verschillende waterbeheerders en alle betrokken open ruimte actoren. De selectie van het gebied binnen het project water land schap levert de nodige middelen en energie om deze doelstellingen te bereiken. Het Bekkenbestuur staat achter deze inspanningen en vraagt aan alle waterbeheerders en de actoren binnen het gebied om, oa. in het kader van het strategisch project en water land schap te werken aan concrete realisaties en een gedragen visie op het vlak van het integraal waterbeleid in het gebied van de Getes.

Het Bekkenbestuur constateert dat er in het Getegebied een sterke gedragenheid en dynamiek heerst inzake het Integraal Waterbeleid. Dit ondermeer via initiatieven als het Loket Onderhoud Buitengebied, het Strategisch Project Getestreek en het project Water Land Schap. Het Bekkenbestuur vraagt daarom om voor het volgende Stroomgebiedbeheerplan te overwegen om de waterlichamen in het gebied van de Getes aan te duiden als aandachtsgebied voor het integraal waterbeleid. De plaatselijke stakeholders zijn ook bereid om hiervoor de komende jaren de nodige inspanningen te doen.

Het Bekkenbestuur ondersteunt eveneens de betekenisvolle inspanningen van Watering Sint-Truiden in het gebied van de Melsterbeek, die het integraal waterbeleid in dit gebied op kaart zetten en realiseren.



2.3 Thematische acties

2.3.1 Demerdag november 2017

Op 17 november organiseerde het bekkensecretariaat Demerbekken, in samenwerking met de stad Genk en de provincie Limburg de **vierde Demerdag**. De jaarlijkse informatie- en netwerkdag voor de leden van de bekkenstructuren trok meer dan honderd deelnemers. Centraal stonden de projecten voor de Stiemer in Genk en het masterplan voor het signaalgebied en de campus in Diepenbeek. De deelnemers bezochten in groep ook enkele locaties langs de Stiemer, onder meer het natuurgebied De Maten.



De Demerdag is een jaarlijkse bijeenkomst voor iedereen die in het Demerbekken actief is rond integraal waterbeleid. Gedeputeerde Ludwig Vandenhove benadrukte de goede samenwerking in de regio op het vlak van integraal waterbeleid. Het bekkensecretariaat gaf toelichting bij de integrale projecten in het Demerbekken en de waterkwaliteit van de Demer en Stiemer. Wim Dries, burgemeester van Genk, sprak over de herwaardering van de Stiemer en haar vallei als een blauwgroene verbinding door de stad. En het Franse landschaps- en stedenbouwkundig bureau Agence TER gaf, namens de provincie Limburg, toelichting bij het masterplan 'Signaalgebied en Campus



Diepenbeek'. De presentaties van de Demerdag kunnen worden geraadpleegd op de site van het Demerbekken

(<http://www.integraalwaterbeleid.be/nl/bekkens/demberbekken/in-de-kijker/grote-belangstelling-voor-vierde-demerdag>)

2.3.2 SBO Project Future Floodplains

In 2017 werd het Strategisch Basis Onderzoeksproject 'Future floodplains' opgestart. Dit project wil de wetenschappelijke kennis over rivier- en valleisystemen verder uitbouwen, zodat we een beter beeld krijgen op de ecosystemendiensten in de Vlaamse valleigebieden in de toekomst. Vijf van de zeven studiegebieden liggen in het Demerbekken. Het bekkensecretariaat Demerbekken volgt het project van nabij op en zal het mee valoriseren. Het project loopt tot april 2021.

Valleigebieden en overstromingsvlaktes leveren heel wat ecosystemendiensten, zoals biodiversiteit, koolstofopslag, waterbuffering, landbouw en recreatie. **Die ecosystemendiensten kunnen veranderen onder invloed van het klimaat, toenemende verstedelijking of het gebruik en beheer van de valleigebieden.** Het onderzoek wil ons een beter inzicht geven in de midden- tot lange termijn dynamiek van de ecosystemendiensten van valleigebieden. Daarbij wordt een tool ontwikkeld waarmee we ecosystemendiensten van valleigebieden kunnen evalueren onder verschillende scenario's. Dat zal ons toelaten om een onderbouwd plan op te maken voor een duurzamer beheer van de valleien. Het project wordt getrokken door een team van onderzoekers verbonden aan de Afdeling Geografie en Toerisme van de KU Leuven, het INBO, SCK en Natuurpunt Studie. Eind oktober 2017 werden de studiegebieden bekend gemaakt. **Van de zeven studiegebieden liggen er vijf in het Demerbekken. Het gaat om: de Zwarte Beek stroomopwaarts van het Albertkanaal, de vallei van de Herk en Mombeek (regio Stevoort-Kortessem), de Demer regio Aarschot-Diest, de samenvloeiing van Grote en Kleine Gete en de vallei van de Mene en de Jordaan.**



Meer informatie vindt u op <https://www.futurefloodplains.be/>.

2.3.3 Subsidierегlementering Hemelwaterplannen en waterpreventieve maatregelen in de Provincie Vlaams Brabant

De provincie Vlaams-Brabant ondersteunt en subsidieert gemeenten bij de opmaak van een hemelwaterplan.

Gemeenten kunnen een hemelwaterplan opmaken, waarin op de schaal van een gemeente of een stroomgebied kan uitgetekend worden waar op de meest effectieve manier infiltratie- en buffervoorzieningen gebouwd worden, en op welke plaatsen het aanvaardbaar is dat bij hevige regen gedurende korte tijd water op straat blijft staan.

De provincie wil de opmaak van hemelwaterplannen versnellen door gemeenten te subsidiëren. Hiertoe keurde de provincieraad op 25 april 2017 een reglement goed, dat bepaalt dat gemeenten een subsidie van € 6 per hectare plangebied kunnen ontvangen, met een maximum van 90 % van de werkelijke studiekost.

Van de 65 Vlaams-Brabantse gemeenten hebben Zemst en Herent een door de gemeenteraad goedgekeurd hemelwaterplan.

In het Demerbekken wordt in volgende gemeenten aan een hemelwaterplan gewerkt: Aarschot, Bekkevoort, Diest, Kortenen en Leuven. De gemeente Linter plant spoedig van start te gaan

Stand van zaken waterpreventieve maatregelen

De provincie Vlaams-Brabant wil eigenaars of huurders van gebouwen die kampten met waterschade door wateroverlast ondersteunen en subsidiëren om toekomstige schade te vermijden.

Bij extreme weersomstandigheden zullen nooit alle overstromingen vermeden kunnen worden. Daarenboven wijzen de huidige klimaatprognoses in de richting van een stijging van de frequentie van extreme neerslaggebeurtenissen, waarvan de intensiteit bovendien zal toenemen.

Daarom zijn ook preventieve maatregelen nodig om, in geval van overstroming, overlast en schade te vermijden of althans zo veel mogelijk te beperken.

De provincie wil in dergelijke gevallen de eigenaars of huurders van gebouwen die al kampten met wateroverlast financieel ondersteunen en stimuleren om waterpreventieve maatregelen op het eigen terrein uit te voeren. Zo draagt de provincie ook financieel bij waar gecontroleerde overstromingsgebieden of erosiebestrijdingsmaatregelen geen effectieve oplossing kunnen bieden.

Via afbakening van prioritaire projectgebieden voor waterpreventie duidt de deputatie wateroverlastgevoelige zones aan waarbinnen de realisatie van waterpreventieve maatregelen



geïntegreerd gebeurt, in samenwerking met de betrokken gemeenten.

Hiertoe keurde de provincieraad op 5 december 2017 een reglement goed, dat bepaalt dat 75 % van de uitgaven aan waterpreventieve maatregelen kunnen vergoed worden, met een maximum van € 7.500 (€ 10.000 voor gebouwen in collectief gebruik).

Via een gefaseerde aanpak begeleidt de provincie het voorafgaande studiewerk en de keuze van maatregelen om tot een effectieve bescherming te komen.

3 AFBAKENINGEN OVERSTROMINGSGBIEDEN EN OEVERZONES

Er worden geen overstromingsgebieden en geen oeverzones afgebakend in het kader van het WUP 2017.



bijlage 1 Advies Investeringsprogramma's van de waterbeheerders¹

Overeenkomstig de afspraken die hiervoor gemaakt werden binnen de CIW gebeurt de advisering van de investeringsprogramma's (mede) op basis van de informatie die de waterbeheerders hebben aangegeven bij het deel planning in het opvolgingsinstrument ikv de voorbereiding van het WUP.

Voor het advies beoordeelt het bekkenbestuur of (1) de timing voor de uitvoering van de projecten strookt met de doelstellingen, (2) nieuwe acties kaderen binnen de globale visie beschreven in het bekkenspecifieke deel, (3) er specifieke aanbevelingen mbt de uitvoering van projecten en/of werken gegeven kunnen worden vanuit een integrale kijk op het bekken zodat de afstemming met andere waterbeheerders gegarandeerd is.

Het bekkenbestuur van het Demerbekken vraagt de waterbeheerders om bij de opmaak van hun toekomstige investeringsprogramma's rekening te houden met de in het stroomgebiedbeheerplan afgebakende **speerpunt- en aandachtsgebieden** en er voor te zorgen dat de nodige projecten voor het behalen van de goede toestand in deze gebieden op het programma worden geplaatst. Verder geeft het bekkenbestuur nog volgende **gebiedsspecifieke** punten mee:

- DEMER LIMBURG:

Speerpuntgebieden Demer I en zeker de Munsterbeek halen zeer goede cijfers op het vlak van de fysico-chemie. Toch blijft de biologische score, in verhouding, ondermaats. Om tijdig de goede toestand te halen zijn verbeteringen aan de structuurkwaliteit en oplossen van vismigratieknelpunten primordiaal en dringend. Die verbeteringen mogen gebeuren over de hele loop (en op de zijlopen) van beide waterlichamen- een waterloop is tenslotte een levend systeem, waarvan de verschillende onderdelen met elkaar in verbinding staan, maar zijn nog meer vereist voor het laatste traject van Demer I en Munsterbeek, waar zich de meetplaatsen bevinden.

Het bekkenbestuur vraagt dan ook aan de betrokken waterbeheerders om de nodige inspanningen te doen en aan de andere administraties, betrokken in deze projecten (via het Integraal Project) om hieraan mee te werken. In het kader van het bestek Integraal Waterbeleid in Haspengouw, waarbij VMM middelen inzet om oa. structuurherstelprojecten voor te bereiden als 'klaar voor uitvoering' worden hier enkele projecten voorbereid waaronder

¹ Cfr. [Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27](#)

structuurherstel op het Vlaams waterlichaam van de Munsterbeek en het opheffen van enkele vismigratieknelpunten. Daarnaast moedigt het Bekkenbestuur het uittekenen van oplossingen van de 5 vismigratieknelpunten op de Demer 1e categorie (van Diest tem Bilzen) door VMM AOW zeer sterk aan en vraagt om op korte termijn over te gaan tot realisaties.

- HERK EN MOMBEEK:

Voor speerpuntgebied Mombeek en aandachtsgebied Herk geldt eveneens dat er nog aan de structuurkwaliteit moet gewerkt worden, met een extra inspanning voor de benedenloop, waar zich de meetplaatsen bevinden. Dit naast de verdere uitbouw van de rioleringsinfrastructuur, die hier nog niet zo ver staat. De structuurkwaliteit kan ook verder verbeteren door op meer plaatsen over te gaan tot nulbeheer of een minder intensief beheer, zowel op de waterlopen eerste categorie als op de bovenloop en zijlopen. De projecten, voorbereid in het kader van het bestek voor Integraal Waterbeleid in Haspengouw, geven hier al een concrete aanzet tot verbetering van de structuurkwaliteit.

Het Bekkenbestuur vraagt dan ook aan de betrokken waterbeheerders om de nodige inspanningen te doen en aan de andere administraties, via het Integraal Project betrokken in deze projecten, om hieraan mee te werken.

- ZWARTE BEEK:

Op de Zwarte Beek werd recent een groot structuurherstelproject uitgevoerd in de bocht van Laren en Schurfert. De eerste resultaten geven hoop dat dit project de goede toestand, op het vlak van de biologische parameters, dichterbij zal brengen. Het waterlichaam van de Zwarte Beek biedt nog meer mogelijkheden inzake structuurherstel. Het Bekkenbestuur vraagt aan de waterbeheerders om verder in te zetten op structuurherstel waar mogelijk.

Tegelijk werden/worden door de rioolbeheerders relevante stappen gezet om het ongezuiverd huishoudelijk afvalwater uit de Zwarte Beek te houden. De projecten die nog gepland zijn dienen tot uitvoering te worden gebracht. Daarnaast vraagt het Bekkenbestuur om stroomafwaarts het Albertkanaal de ontbrekende meest relevante gemeentelijke rioleringsprojecten op te dragen aan de rioolbeheerders zodanig dat de combinatie 'proper water' en 'goede structuur' de Zwarte Beek naar een goede ecologische toestand brengt.

- VELPE:

Ondanks de achterstand op het vlak van riolering haalt de Velpe relatief goede resultaten inzake biologie van de waterloop. Dit komt ondermeer door het feit



dat bepaalde trajecten al gedurende een periode van ongeveer twintig jaar niet of nauwelijks geruimd worden, waardoor de structuurkwaliteit toeneemt. In 2018 wordt het Integraal Project Velpe opgestart. Tijdens de eerste vergaderingen van het Integraal Project zal, naast het verder uitbouwen van de rioolzuiveringsinfrastructuur, ook worden gefocust op extra mogelijkheden van structuurherstel op de Velpe. Het Bekkenbestuur vraagt dan ook aan de betrokken waterbeheerders om de nodige inspanningen te doen en aan de andere administraties, betrokken in deze projecten (via het Integraal Project) om hieraan mee te werken.

- SCHULENSBROEK EN WEBBEKOMSBROEK:

Recent werd het Life Delta project voor het Schulensbroek en Webbekomsbroek goedgekeurd. Hierbij worden met Europese cofinanciering maatregelen uitgetekend die de waterbergingscapaciteit niet in gedrang brengt, de 'natte natuurwaarden' van dit gebied versterken en het recreatieve medegebruik hier mogelijk maken. Het Bekkenbestuur moedigt deze maatregelen aan en vraagt aan de initiatiefnemers om een breed draagvlak te vinden bij alle actoren vooraleer over te gaan tot uitvoering van de maatregelen.

- DE WIJERS:

Voor het gebied van de Wijers worden in de nabije toekomst landinrichtingsplannen concreet uitgetekend. Het Bekkenbestuur vraagt om bij uitwerking van deze plannen voldoende en op een integrale manier rekening te houden met de diverse wateraspecten in en rond de Wijers: waterkwaliteit, waterbeleving, wateroverlast, watergevoelige natuurwaarden,

- DE DRIE BEKEN:

De bodemsanering van de Winterbeek is in 2017 opgestart. Het bekkenbestuur juicht deze concrete realisaties (en de samenwerking tussen diverse actoren) zeer sterk toe en vraagt deze positieve dynamiek vol te houden tot heel de Winterbeek gesaneerd is. Bij uitvoering van de werken dient voldoende te worden gecommuniceerd (planning werken, verantwoording werken, ...) naar de eigenaars en gebruikers van de gronden toe zodat de middelen die de Vlaamse overheid hier inzet ook maatschappelijk worden geapprecieerd.

Tegelijk juicht het Bekkenbestuur de realisatie van enkele rioleringswerken toe die de vuilvracht uit de vallei houden. Het Bekkenbestuur vraagt echter om ook concreet werk te maken van de aansluitende opgedragen rioleringswerken zodanig dat de verzamelde vuilvracht effectief wordt afgevoerd naar de RWZI



te Diest en na uitvoering van de werken niet via enkele puntlozingen in de waterlopen terecht komen.

- DEMERVALLEI:

In de Demervallei tussen Diest en Werchter zullen, na jaren van studiewerk, op korte termijn de eerste concrete realisaties van het Sigmaproject uitgevoerd worden. Het Bekkenbestuur moedigt deze grote stap naar concrete realisaties sterk aan, en hoopt dat deze dynamiek de komende jaren levend blijft tot alle geplande werken concreet zijn uitgevoerd.

- GETES-MELSTERBEEK:

In de valleien van Getes werd het Strategisch Project Getestreek opgestart, waarin de Getevallei een primordiale rol speelt. Het is zaak om voor dit gebied zowel een gedragen visie te ontwikkelen op het (integraal) waterbeleid als door concrete realisaties, in samenspraak tussen en samenwerking met de verschillende waterbeheerders en alle betrokken open ruimte actoren. De selectie van het gebied binnen het project water land schap levert de nodige middelen en energie om deze doelstellingen te bereiken. Het Bekkenbestuur staat achter deze inspanningen en vraagt aan alle waterbeheerders en de actoren binnen het gebied om, oa. in het kader van het strategisch project en water land schap te werken aan concrete realisaties en een gedragen visie op het vlak van het integraal waterbeleid in het gebied van de Getes. Het Bekkenbestuur ondersteunt eveneens de betekenisvolle inspanningen van Watering Sint-Truiden in het gebied van de Melsterbeek, die het integraal waterbeleid in dit gebied op kaart zetten en realiseren.



bijlage 2 Advies Optimalisatieprogramma 2020 - 2024²

Het bekkenbestuur brengt voor het OP 2020-2024 onderstaand advies uit over de investeringsprojecten voor de bovengemeentelijke waterzuiveringsinfrastructuur die zijn opgenomen op het indicatieve gedeelte (incl. projecten buiten programma) van het OP 2019-2023 en over nieuwe projecten gedefinieerd door bijvoorbeeld de VMM, de NV AQUAFIN, het GTO of het bekkenbestuur.

Het bekkenbestuur vraagt aan de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) om bij de selectie van de projecten voor opname in het (op te dragen gedeelte van het) Optimalisatieprogramma (OP) 2020-2024 rekening te houden met de hieronder voorgestelde prioritering. De projecten in Tabel 1 zijn weergegeven in rangorde conform de toegepaste toetsingsmethodiek. Het bekkenbestuur is dus vragende partij om preferentieel de bovenaan gesitueerde projecten te programmeren op het OP.

Tabel 1: prioritaire projecten kort en rangorde advies OP 2020-2024

Project nr.	Projectomschrijving	Gemeente	Zuiveringsgebied	Type project	Raming kostprijs	Voorbehoud	Milieu impactscore	SPG/AG	Score pragmat. toets	Eindscore
22734	Verbindingsriolering Hezerheiweg	Diest	Diest	aansluiting vuilvracht	1.437.200,00	voorbehoud	5	5	0	10
22737	Verbindingsriolering Hees	Diest	Halen	aansluiting vuilvracht	693.562,18	voorbehoud	5	5	0	10
23218	Verbindingsriolering Genevenne	Diest	Engsbergen	aansluiting vuilvracht	497.388,47	voorbehoud	5	3	0	8
22953	Verbindingsriolering Grotestraat	Glabbeek	Glabbeek	aansluiting vuilvracht	560.985,75	voorbehoud	5	3	0	8
22808	Verbindingsriolering Molenstraat	Glabbeek	Glabbeek	aansluiting vuilvracht	422.113,14	voorbehoud	5	3	0	8
22810	Verbindingsriolering Oplintersesteenweg	Glabbeek	Glabbeek	aansluiting vuilvracht	1.400.914,34	voorbehoud	5	3	0	8

² Cfr. [Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27](#)

22954	Verbindingsriolering Rode	Glabbeek	Glabbeek	aansluiting vuilvracht	788.549,10	voorbehoud	5	3	0	8
22895	Optimalisatie overstorten te Lummen	Lummen	Halen	optimalisatie	495.371,00		5	3	0	8
23441	Studie optimalisatie overstorten zuiveringsgebied Koersel	Beringen	Koersel	optimalisatie	0,00		3	5	0	8
23440	Optimalisatie PS Garenstraat	Heusden-Zolder	Koersel	optimalisatie	749.063,00		3	5	0	8
22989	Verbindingsriolering Langestraat	Holsbeek	Rotselaar	aansluiting vuilvracht	546.964,77	voorbehoud	5	3	0	8
22977	Verbindingsriolering Terkeyen	Lubbeek	Sint-Joris-Winge	aansluiting vuilvracht	820.068,19	voorbehoud	5	3	0	8
22975	Verbindingsriolering Tiensesteenweg (Binkom)	Lubbeek	Sint-Joris-Winge	aansluiting vuilvracht	868.804,36	voorbehoud	5	3	0	8
22978	Verbindingsriolering Heide, Aardebrug	Lubbeek	Sint-Joris-Winge	aansluiting vuilvracht	2.041.491,29	voorbehoud	5	3	0	8
22947	Aansluiten Houwaart op Sint-Joris-Winge	Tielt-Winge	Sint-Joris-Winge	aansluiting vuilvracht	486.036,00	voorbehoud	5	3	0	8
22816	Verbindingsriolering Kraasbeek	Tielt-Winge	Sint-Joris-Winge	aansluiting vuilvracht	898.267,14	voorbehoud	5	3	0	8
22980	Verbindingsriolering Holsbeeksesteenweg, Rot	Holsbeek	Aarschot	aansluiting vuilvracht	1.036.142,88	voorbehoud	3	3	0	6
22545	Verbindingsriolering Lindestraat(Alken)	Alken	Alken	aansluiting vuilvracht	713.811,42	voorbehoud	3	3	0	6
22946	Verbindingsriolering Struikstraat, Zelliksebaan	Bekkevoort	Bekkevoort	aansluiting vuilvracht	2.142.661,59	voorbehoud	3	3	0	6
23217	Aansluiting Meensel naar Bekkevoort	Tielt-Winge	Bekkevoort	aansluiting vuilvracht	370.385,97	voorbehoud	3	3	0	6
22896	Optimalisatie overstorten Beverlo	Beringen	Beverlo	optimalisatie	940.914,00		3	3	0	6

23005	Verbindingsriolering Kareelbos	Bekkevoort	Diest	aansluiting vuilvracht	308.023,25	voorbehoud	3	3	0	6
	studie afkoppeling Waterschei Noord	Genk	Genk	optimalisatie			3	3	0	6
20564	Verbindingsriolering Kapellen	Glabbeek	Glabbeek - Kapellen	aansluiting vuilvracht	939.405,10	voorbehoud	3	3	0	6
22898	Verbindingsriolering Schanstraat	Kortenaken	Kortenaken	aansluiting vuilvracht	1.051.059,68	voorbehoud	3	3	0	6
21054	Verbindingsriolering Schipbroek	Kortenaken	Kortenaken - Kersbeek- Miskom	aansluiting vuilvracht	1.959.753,64	voorbehoud	3	3	0	6
22897	Verbindingsriolering Tiensestraat	Kortenaken	Kortenaken - Kersbeek- Miskom	aansluiting vuilvracht	834.562,79	voorbehoud	3	3	0	6
AQF 1193	Bufferbekken en afleiding hemelwater RWZI Neervelp	Boutersem	Neervelp	optimalisatie	292.000,00		3	3	0	6
22216	Afkoppelen grachtinlaat Honsemsstraat en grachten Neervelpsestraat en Keizerstraat	Boutersem	Roosbeek	afkoppeling	590.547,96		3	3	0	6
22215	Afkoppeling broninlaat Brugstraat	Boutersem	Roosbeek	afkoppeling	2.729,80		3	3	0	6
22214	Afkoppeling grachtinlaat Lubbeeksestraat	Boutersem	Roosbeek	afkoppeling	526.897,35		3	3	0	6
22404	VBR Rummen fase 2	Geetbets	Geetbets	aansluiting vuilvracht	3.723.247,00		5	0	0	5
23134	Sanering Roosterbeek	Houthalen- Helchteren	Houthalen - Oost	optimalisatie	63.660,00		5	0	0	5
22828	Verbindingsriolering Pleinstraat(Alken)	Alken	Alken	aansluiting vuilvracht	1.178.355,36	voorbehoud	1	3	0	4
22966	Verbindingsriolering Steenweg	Alken	Alken	aansluiting vuilvracht	4.200.000,00	voorbehoud	1	3	0	4

23100	Aansluiting Rullekoven	Borgloon	Alken	aansluiting vuilvracht	2.072.505,08	voorbehoud	1	3	0	4
23000	Verbindingsriolering Achterheide, Oude Baan	Tessenderlo	Engsbergen	aansluiting vuilvracht	981.773,31	voorbehoud	1	3	0	4
23001	Verbindingsriolering Varode	Tessenderlo	Tessenderlo	aansluiting vuilvracht	595.728,34	voorbehoud	1	3	0	4
22118	Aansluiting Tiensestraat	Zoutleeuw	Zoutleeuw	aansluiting vuilvracht	1.436.294,20	voorbehoud	3	0	0	3
23442	Optimalisatie OS en toevoerleiding RWZI Kermt	Hasselt	Kermt	optimalisatie	426.984,00		1	0	0	1
23284	Afkoppeling kazernes (Neerhespen)	Linter	Linter - Overhespen	afkoppeling	359.801,00		1	0	0	1
AQF 12103	Optimalisatie Gingelom- centrum	Gingelom	Sint-Truiden	optimalisatie	162.157,00		1	0	0	1
22532	Aansluiting Schelfheide	Nieuwerkerken	Sint-Truiden	aansluiting vuilvracht	310.950,08	voorbehoud	1	0	0	1
23396	Optimalisatie Zepperen	Sint-Truiden	Sint-Truiden	optimalisatie	2.680.599,00		1	0	0	1
22544	Verbindingsriolering Beursstraat	Wellen	Sint-Truiden	aansluiting vuilvracht	688.532,32	voorbehoud	1	0	0	1

Prioritaire projectenlijst

Hieronder wordt een verantwoording gegeven voor de projecten met score 10 en 8 (eerste 16 projecten):

- DIEST: 22734 VERBINDINGSRIOLERING HEZERHEIWEG 22737 VERBINDINGSRIOLERING HEES

Beide projecten samen zouden de vuilvracht van 379 IE aansluiten op de RWZI van Diest en Halen. Deze vuilvracht komt momenteel terecht in de Heesbeek die doorheen de beschermde natuurwaarden van het sterk overstromingsgevoelige Diesters Broek stroomt en zo in de Zwarte Beek (speerpuntgebied) terecht komt. De Heesbeek mondt tevens uit in het traject van de Zwarte Beek dat als bypass voor het vismigratieknelpunt van de

Grote Steunbeer op de Demer zal dienen (project gepland op korte termijn). Het afvoeren van de vuilvracht naar de RWZI zou een sterke ecologische meerwaarde hebben.

- DIEST: 23218 VERBINDINGSRIOLERING GENEVENNE

Dit project zou de vuilvracht van 221 IE direct uit de Genevennebeek houden. Deze beek stroomt na 3 kilometer naar de Grote Beek / Winterbeek (aandachtsgebied) waar momenteel een bodemsanering in uitvoering is. De Winterbeek stroomt verder afwaarts doorheen beschermde natuurwaarden vooraleer ze uitmondt in de Demerbroeken in de Demer. Verdere afvoer van de vuilvracht naar de RWZI van Engsbbergen is echter pas mogelijk als de afwaartse riolering is opgedragen en uitgevoerd. Hiervoor is samenwerking met AWW noodzakelijk en is afstemming met de planning vereist.

- GLABBEEK: 22953 VERBINDINGSRIOLERING GROTESTRAAT 22808 VERBINDINGSRIOLERING MOLENSTRAAT 22810 VERBINDINGSRIOLERING OPLINTERSESTEENWEG 22954 VERBINDINGSRIOLERING RODE

Deze projecten zouden samen de vuilvracht van 725 IE uit zijlopen van de Velpe (aandachtsgebied) houden. De Velpe stroomt verder afwaarts doorheen de beschermde natuurwaarden van het wachtbekken van Hoeleden en heeft bijgevolg een relevante ecologische meerwaarde. Voor de aansluiting op de RWZI van Glabbeek (nog niet gebouwd) is echter samenwerking met AWW noodzakelijk en is afstemming met de planning vereist.

- LUMMEN: 22895 OPTIMALISATIE OVERSTORTEN

Dit optimalisatieproject zou de bergingscapaciteit van het huishoudelijk afvalwater in de bestaande riolering verhogen door aanpassing van het bestaande stelsel (oa via drempelverhoging; niet via bergbezinkingsbekkens). Hierdoor zouden meerdere overstorten die rechtstreeks op het Vlaams waterlichaam van de Mangelbeek (aandachtsgebied) terecht komen minder frequent werken.

- BERINGEN: 23441 STUDIE OPTIMALISATIE OVERSTORTEN ZUIVERINGSGBIED KOERSEL

In Beringen splitst het debiet van de Zwarte Beek (speerpuntgebied) zich in de Kleine Beek en de Zwarte Beek. De Zwarte Beek is echter sterk visueel vervuild met afvalwater bij hevige regenbuien. Dit duidt op relevante overstortwerking in het centrum van Beringen. Dit project omvat aanpassingen



van het bestaande stelsel (oa werking van de diverse pompen afstemmen op elkaar) zodat het bestaande stelsel optimaal wordt benut en er minder overstortwerking zou zijn. Aangezien er nagenoeg geen bijkomende aansluiting van vuilvracht meer dient te worden opgedragen in dit zuiveringsgebied, zijn dergelijke optimalisatieprojecten vereist om vuilvracht uit de Zwarte Beek te houden.

- HEUSDEN-ZOLDER: 23440 OPTIMALISATIE PS GARENSTRAAT

Dit project omvat de bouw van een bergbezinkingsbekken thv een pompstation waar na aansluiting van de opwaartse vuilvracht (sanering Voortbeek, uitvoering op korte termijn) het overstort te frequent zou werken. De vuilvracht zou zo via de Halbeek in de Zwarte Beek (speerpuntgebied) terecht komen. De Halbeek stroomt doorheen overstromingsgevoelige beschermde natuurwaarden vooraleer uit te monden in de Zwarte Beek.

- HOLSBEEK: 22989 VERBINDINGSRIOLERING LANGESTRAAT

Dit project omvat de aansluiting van 272 IE die momenteel onrechtstreeks via een zijloop in het Vlaams waterlichaam van de Winge (aandachtsgebied) terecht komen. De Wingevallei is hier sterk overstromingsgevoelig en omvat beschermde natuurwaarden. Na aansluiting zou de vuilvracht aangesloten worden op de RWZI van Rotselaar.

- LUBBEEK: 22977 VERBINDINGSRIOLERING TERKEYEN 22975 VERBINDINGSRIOLERING TIENSESTEENWEG (BINKOM) 22978 VERBINDINGSRIOLERING HEIDE, AARDEBRUG

Deze projecten omvatten samen de aansluiting van het huishoudelijk afvalwater van 754 IE die momenteel rechtstreeks of onrechtstreeks in de bovenlopen van de Winge (aandachtsgebied) terecht komen. Aansluiting op de RWZI van Sint-Joris-Winge zou een ecologische meerwaarde betekenen voor de beschermde natuurwaarden in de overstromingsgevoelige bovenlopen van de Wingevallei.

- TIELT-WINGE: 22947 AANSLUITEN HOUWAART OP SINT-JORIS-WINGE

Dit project zou de huishoudelijke vuilvracht van 168 IE naar de RWZI van Sint-Joris-Winge afvoeren. Deze vuilvracht komt momenteel terecht in een KWZI die echter niet onderhouden wordt en de vuilvracht nagenoeg ongezuiverd in de beschermde natuurwaarden van het Walenbos en zo in de bovenlopen van de Motte terecht komt.



- TIELT-WINGE: 22816 VERBINDINGSRIOLERING KRAASBEEK

Dit project zou de reeds bestaande gemeentelijke riolering in Kraasbeek ophalen en bijkomend nog extra huishoudens aansluiten. In totaal zouden 340 IE aangesloten worden op de RWZI van Sint-Joris-Winge die momenteel onrechtstreeks terecht komen in de Wingebeek en zo in de overstromingsgevoelige beschermde natuurwaarden in de Wingevallei.

Advisering projectvoorstellen RWZI's:

Hieronder worden de projectvoorstellen met bijhorend een advies overlopen:

- **RWZI Diepenbeek:** Momenteel wordt de vuilvracht van Diepenbeek afgevoerd naar de RWZI van Hasselt. Deze RWZI is echter overbelast en er stort veel afvalwater over naar de Demer. Zowel ecologisch als economisch is de bouw van een nieuwe RWZI te Diepenbeek aangewezen.

Het Bekkenbestuur adviseert de splitsing van deze RWZI **zeer positief** aangezien het zowel een kostenefficiënte oplossing is, én een relevante impact zal hebben op de vuilvracht die momenteel op Demer II (aandachtsgebied) en Demer I (speerpuntgebied) terecht komt.

- **RWZI Borgloon-Tivoli:** Het betreft een capaciteitsuitbreiding (en tevens modernisering) van de verouderde RWZI. De overstort ter hoogte van de RWZI werkt momenteel te veel.

Het Bekkenbestuur adviseert dit project **positief** aangezien momenteel huishoudelijk afvalwater via overstortwerking en beperkt gezuiverd in de Kleine Herk en zo de Herk (aandachtsgebied) terecht komt. Uitbreiding is noodzakelijk om het overstort minder frequent te laten werken en de zuiveringsgraad van de verouderde RWZI te verbeteren.

- **RWZI Zolder:** Het betreft een capaciteitsuitbreiding (momenteel komt vuilvracht van 15500 IE toe, terwijl de RWZI voorzien is voor 13300 IE). In de toekomst wordt nog 2000 IE extra verwacht.

Het Bekkenbestuur adviseert dit project **positief** en wijst op de impact op de Laambeek (zijloop Mangelbeek, aandachtsgebied). Hoe noodzakelijk



(vanuit technisch oogpunt) een uitbreiding van de RWZI juist is, kan Het Bekkenbestuur niet beoordelen. De (bijkomende) vuilvracht dient echter voldoende gezuiverd te worden van zodra ze toekomt op de RWZI. De RWZI heeft immers een relevante impact op de Mangelbeek.

- **RWZI Genk:** Het projectvoorstel betreft de uitbreiding van de RWZI van Genk ten gevolge van de keuze om de vuilvracht van Hengelhoef (bestaande voorziening en uitbreiding) naar RWZI Genk te brengen.

Het Bekkenbestuur adviseert dit project **voorwaardelijk positief**. 'Positief' aangezien het een relevante vuilvracht is en de overstorten aan de RWZI van Genk een doorslaggevende impact hebben op de Stiemer en zo op Demer II (aandachtsgebied) verder stroomafwaarts. De vuilvracht die effectief toekomt op RWZI van Genk dient voldoende te worden gezuiverd. 'Voorwaardelijk' aangezien de concrete impact op de RWZI van Genk niet éénduidig op voorhand is te bepalen: de vuilvracht van Hengelhoef is maar een beperkte percentage tov de RWZI van Genk en het omvat geen constante toevoer van vuilvracht.

- **RWZI Alken:** Het projectvoorstel betreft een capaciteitsuitbreiding van de RWZI. De installatie wordt hoog belast, waardoor de beluchtingscapaciteit momenteel al kritisch is. Het influent is echter zeer sterk verdund door instroom van grondwater en oppervlaktewater.

Het Bekkenbestuur van het Demerbekken onderstreept het belang van deze RWZI voor het aandachtsgebied van de Herk. Een goede zuivering op de RWZI en een minimale overstortwerking is noodzakelijk om een goede ecologische toestand voor de Herk te halen. Uitbreiding van de RWZI kan dit probleem (tijdelijk) oplossen en wordt zo **voorwaardelijk positief** geadviseerd. 'Voorwaardelijk' aangezien er wordt benadrukt dat dit niet de oorzaak van het probleem aanpakt. Prioritair tov een capaciteitsuitbreiding dient oppervlaktewater uit het rioleringsstelsel te worden gehouden om een duurzame oplossing te garanderen. Een capaciteitsuitbreiding dient onlosmakelijk te worden verbonden aan afkoppelingsprojecten en erosie maatregelen om oppervlakkige afstroom van onverharde oppervlakte tegen te gaan.

- **RWZI Geetbets fase 2:** Het projectvoorstel betreft de voorziene uitbreiding (fase 2) van de RWZI van Geetbets. Deze uitbreiding is nodig en voorzien bij de bouw van Fase 1 van de RWZI.

Het Bekkenbestuur adviseert dit project **beperkt positief**. 'Positief' aangezien er dient geanticipeerd te worden op de diverse rioleringsprojecten die



zijn opgedragen aan de rioolbeheerders. Van zodra deze geplande vuilvracht is aangesloten, moet de capaciteit van de RWZI hierop worden voorzien. 'Beperkt' aangezien dit project nog niet hoogdringend is en aangezien de impact van het effluent van de RWZI op de Gete (geen aandachtsgebied of speerpuntgebied) eerder beperkt is.



bijlage 3 Advisering TP AQF³

Het ABO bracht in 2017 advies uit bij onderstaande technische plannen van AQUAFIN.

Tabel 2: overzicht adviezen bij TP AQF in 2017

Projectnr.	Projectomschrijving	Gemeente	Datum advies	Advies GTO
20333A	Toelevering RWZI Gingelom-Muizen	Gingelom	26/01/2017	Voorwaardelijk gunstig
23014	Afkoppeling Sassenbeek	Tielt-Winge	26/01/2017	Voorwaardelijk gunstig
23084	PS+PL tussen Hengelhoef en bestaande riolering in Hengelhoefstraat	Houthalen-Helchteren	30/03/2017	Voorwaardelijk gunstig
20717U	VBR Butschovestraat Torenstraat	Glabbeek	27/04/2017	Gunstig
21879V	Afkoppelen gracht in de Molendreef	Aarschot	27/04/2017	Voorwaardelijk gunstig
20101	Collector Oude Spoorweg	Zoutleeuw	08/06/2017	Voorwaardelijk gunstig
20838V	Aanleg gescheiden stelsel in Roerdomp- en Sluisstraat (deel)	Diepenbeek	08/06/2017	Voorwaardelijk gunstig
22383V	Aanleg gescheiden stelsel in Rijsbergstraat	Tielt-Winge	08/06/2017	Gunstig
22411V	Aanleg gescheiden riolering in aansluitende straten van verbindingsriolering Kelbergen	Diest	08/06/2017	Voorwaardelijk gunstig
22515V	Sanering groene clusters Runsterkiezel, Haagstraat en Sint-Kwintenstraat	Hasselt	08/06/2017	Voorwaardelijk gunstig
22892	Optimalisatie overstort Overbroek	Sint-Truiden	08/06/2017	Voorwaardelijk gunstig
23145	VBR Lindestraat (Loksbergen)	Halen	08/06/2017	Gunstig
	VBR Netelzeep	Bekkevoort	08/06/2017	Voorwaardelijk gunstig
22516	Aansluiting Gulmerstraat	Kortesseem	28/09/2017	Voorwaardelijk gunstig
20879	VBR Hooghuis	Holsbeek	30/11/2017	Voorwaardelijk gunstig
21638	VBR Kwadeplasstraat (Braambeek)	Lintier	30/11/2017	Ongunstig
22869	Collector Winge fase 5	Holsbeek	30/11/2017	Ongunstig
23018	Renovatie pompstation Veerpont en Tremelobaan	Rotselaar	30/11/2017	Voorwaardelijk gunstig
23133	Afkoppeling Klotsveldbeek	Alken	30/11/2017	Voorwaardelijk gunstig
23203	VBR Molenhuizen, Kruisstraat	Tessengerlo	30/11/2017	Gunstig

³ Cfr. [Decreet Integraal Waterbeleid artikel 27](#)

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: prioritaire projecten kort en rangorde advies OP 2020-2024.....	77
Tabel 2: overzicht adviezen bij TP AQF in 2017	86

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de Vlaamse waterlichamen in het Demerbekken (2014-2016)	6
Figuur 2: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de lokale waterlichamen van 1ste orde in het Demerbekken (2014-2016)	7
Figuur 3: Fysico-chemische toestand/potentieel voor de speerpuntgebieden en aandachtsgebieden in het Demerbekken	8
Figuur 4: Ruimtelijke verdeling van de afwijking van de totale neerslag in de periodes juli 2016 t.e.m. juli 2017 (boven), en april 2017 t.e.m. juli 2017 (onder) ten opzichte van de normale neerslag gemeten te Ukkel (bron: KMI).....	9

